

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОУ: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXIV. Ч. 240. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 2-ГО ЛИСТОПАДА 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, NOVEMBER 2, 1977 No. 240. VOL. LXXXIV.

Нова виставка в Українському Музеї в Нью-Йорку викликає подив відвідувачів

Нью-Йорк, Н.Й. (В. Л.-ц). — Виставка в Українському Музеї п. з. „Традиційні мотиви в українській вишивці і тканинах“, яку опікує Музей — Союз Українок Америки і дирекція під керівництвом пані Олександри Різнюк відкрили минулої суботи, 29-го жовтня ц.р., а для запрошених гостей і журналістів в п'ятницю, 28-го жовтня, на передодні офіційного відкриття, можна оправдано назвати святом тканин, а виставлені експонати мистецтвом неперевершеної краси. Тканини тут найрізноманітніші — жіночі костюми з Тернопільщини, Київщини, Буковини, вишивки (блужки, запаски, пояси, сорочки) з усіх областей України, переважно XIX і початку XX сторіччя, інші роди одягів, як постолі, вишивані, або гаптовані пояси, чоловічі одяги з Бойківщини, Гуцульщини, довгі жіночі одяги з Буковини, справжні гуцульські кошуки-накидки з Микитин на Івано-Франківщині, лемківські жіночі одяги початків XX сторіччя. Виставка включає понад 80 вишиваних і тканин предметів домашнього вжитку, як також багато народних одягів.

В колекції вражає розмаїтість техніки, орнаменту, кольорів вишивки, а насамперед жіночі і чоловічі сорочки, прекрасні запас-

ки тощо. Всі експонати розміщені в окремих скляних трикутниках, що їх виготовив Володимир Папуга з матеріалу, закупленого Союзом Українок Америки, і це робить неабияке враження на відвідувачів.

Коротеньку зустріч запрошеної публіки, серед якої були поети, письменники, політики і суспільно-громадські діячі, науковці, журналісти і люди багатьох інших професій, — відкрила у конференційній залі Дому УККА-СУА директор Українського Музею Марія Шуст, подякувала усім тим, які трудилися, чи, як вона висловила, „і навіть тут почували“, щоб тільки виставка була готова до відкриття. Пані О. Різнюк вітала гостей англійською мовою, вибачалася за недотримання, просила вступати в члени Українського Музею, бо далі існування цієї корисної і потрібної інституції, яка зберігає скарби української культури, залежатиме від всебічної підтримки українського громадянства. Коротко вітав управу Музею мгр Іван Базарко, виконавчий директор УККА. До диспозиції присутніх була також кураторка Музею, пані Оксана Гравович, яку, цілком слушно, всі вважають душею не тільки цієї, але усіх виставок. Серед привітних (Закінчення на стор. 5-й)

СПРАВА СОВЕТСЬКОГО ШАНТАЖУ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДИПЛОМАТА УКРАЇНСЬКОГО РОДУ ВИКЛИКАЛА ГОСТРУ РЕАКЦІЮ

В дні 11-го листопада 1971-го року тодішній асистент державного секретаря Джон Річардсон (зправа) вручив К. Варварову (зліва) почесну нагороду — медаль і грамоту Державного департаменту за високі заслуги п. Варварова для досягнення окремих цілей ЗСА в їх закордонній політиці. Того ж року п. Варварів був підвищений в ранзі і призначений заступником директора для справ ЮНЕСКО в Бюрі міжнародних організацій Державного департаменту. На фото (посередині) — дружина, п-ї Л. Варварів і дочка Ірина.

Вашингтон. — Протягом минулого кінця тижня американська преса, телебачення і радіо — як це вже коротко подано в попередньому виданні „Свободи“ — об'єдналися в один фронт проти шантажу українського роду, якого члени союзу тайно поліції старалися змусити працювати для розвідки Советського Союзу. Американський посол Малкольм Тун запропонував до советського міністерства закордонних справ ще 19-го жовтня, тобто, кілька днів після того, як працівники КГБ серед ночі вдерлися до готельної кімнати Константина Варварова у Тбілісі, Грузія, де він перебував на нарадах ЮНЕСКО, Організації Об'єднаних Націй в питаннях освіти, науки і культури, і закінчили йому співпрацю з нацистами під час Другої світової війни, старалися змусити його передавати советським розвідкам чинникам інформацію про американських дипломатів у різних посольствах ЗСА.

Американський протест оприлюднено в суботу, 29-го жовтня, після того як советське пресове агентство „Новості“ вже після влому до кімнати Константина Варварова і після реакції амбасад ЗСА розповсюдило твердження, заперечення Варваровим, що згаданий дипломат служив у поліційному відділі, який у Рівні, на Волині, брав участь у „масових вбивствах советських громадян і переводив каральні акції проти партизанів“ та що Варварів після Другої світової війни нібито працював для розвідки агентів Британії і ЗСА, вербує людей „для шпигунської і підпільної діяльності в СССР“.

Газета „Нью Йорк Таймс“ у своєму виданні з неділі, 30-го жовтня, помістила довшу вістку про кореспондента у Москві, Дейвіда Шпілера, в якій зферфровано спробу працівників КГБ шантажувати Константина Варварова та гострий протест амбасад ЗСА. Згідно з вісткою, вночі 16-го жовтня до готельної кімнати Варварова в Тбілісі насильно вдерся працівник КГБ, який назвав себе „Іваном Івановичем“ і не зважаючи на протести Варварова, який кількакратно вказував, що перебуває в СССР на запрошення советського уряду як американський дипломат, погрожував, що оприлюднить „інкримінуючі інформації“

про Варварова, якщо той не погодиться співпрацювати зі советською розвідкою. „Іван Іванович“ та інші працівники КГБ показали американському дипломатові теку з різними документами, між ними нібито лист покойного батька Варварова, в якому батько „підтверджував“ співпрацю з нацистами, але Константин Варварів зразу ствердив, що цей лист є фальшивкою — зазначено в протесті амбасад ЗСА. В цьому протесті амбасадор Малкольм Тун писав, що „амбасда ЗСА гостро протестує проти цього дуже провокативного і недопустимого трактування американського дипломата, що являється явним порушенням Віденських Домовлень неприпустимим зловживанням норм поведінки, яка повинна стосуватися відносин між нашими двома державами“. Амбасадор Тун вказував, що такі випадки можуть тільки перешкодити поліпшенню зв'язків між ЗСА і СССР і закликав советський уряд покласти до відповідальності винуватих за влом до кімнати Константина Варварова.

„Нью Йорк Таймс“ теж помістив інтерв'ю з Варваровим, який тепер служить у Парижі, як представник Державного департаменту до ЮНЕСКО, у якому Константин Варварів категорично заперечив закиди советського пресового агентства „Новості“ і заявив, що коли він сказав „Іванові Івановичеві“, що закиди фальшиві, то той КГБ-іст сказав, що „це неважливо, чи вони правдиві чи ні, бо ми можемо представити свідків і письмові свідчення під присягою“ і погрожував, що якщо Варварів скаже когось про іхню розмову, то йому, Варварові, може статися „щось неприємного“, а якщо буде співпрацювати, то одержить „фінансову винагороду“.

Згадана газета теж помістила короткий життєпис Константина Варварова, де зазначено, що він від 1943-го року до 1945-го перебував у нацистських концетраційних таборах і його звільнили американські військові частини. Народився він 1924-го року на Волині, студіював у Гайдельберзькому університеті в Німеччині та в Колумбійському у Нью-Йорку, здобувачи науковий ступень магістра в ділянці міжнародних відносин. В 1954-му році Константин Варварів став громадянином ЗСА. Довгий час працював у Конгресовій Бібліотеці, а від 1963-го року перейшов на працю в Державному департаменті.

В ЛИТВІ ВІДБУЛИСЬ ЗАВОРУШЕННЯ, СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ВМАШЕРУВАЛИ ДО ВІЛЬНЮСА

Москва. — Асоційовані Пресс інформув, що тисячі литовців, вигукуючи анти-советські і націоналістичні гасла, вийшли, після закінчення футбольних змагань, на вулиці столиці Вільнюса, перекидали поліційні авто, підпалювали советські урядові будинки, вбивали вікна, стягали з мачт советські прапори. Все це діялося, згідно з інформаціями дисидентських джерел, ще 10-го жовтня ц.р., але советські чинники робили всі заходи, щоб не допустити до розголосу цієї справи і щоб вона не пролилася за кордон. Чергового ранку до Вільнюса вмаршували советські військові частини, озброєні в автоматичну зброю, а панцерні вози патрулювали вулицями міста. Александр Подрабінєк, який недавно відвідував приятелів у Вільнюсі, заявив закордонним кореспондентам, що заворушення розпочалися після футбольних змагань литовської команди проти російської зі Смоленська. В половецькій великій частині публіки розпочала викрикувати антисоветські гасла, як, наприклад, „Росіяни, збирайтеся до дому!“, „Кацапи, чого ви тут сидите“. Вигук було чути також у советській телебаченні, яка передавала футбольні змагання безперервно до Вільнюса, але в одному моменті передача зникла з екрану і заповідач заявив, що це технічне перешкода. Як гра закінчилась, понад 15,000 литовців перейшли на вулиці міста і, продовжуючи

викрикувати антисоветські гасла, здирали зі стін святкування 60-річчя Жовтневої революції в СССР, що мають розпочатися 7-го листопада ц.р. в Москві та в усіх республіках Советського Союзу. Поліція, агенти КГБ і допоміжна служба, так звані „Дружинники“ намагалися арештувати демонстрантів, топа кидалася на поліцію і виривала їм з рук заарештованих. Подрабінєк відмітив, що поліція все ж таки вдалося ув'язнити кількадесять осіб. Литовські патріоти ствердили, що чотири дні пізніше знову відбулися заворушення у Вільнюсі, а також в інших містах Литви, але не можна було устояти скільки осіб брало у них участь. Західні кореспонденти намагалися дещо довідатися від офіційних чинників, але на телефонічний запит одного з кореспондентів урядовий старшина поліції у Вільнюсі заявив, що так, тут відбулися незначні заворушення фанатиків футболу і, як це звичайно буває, кілька молодих фанатиків, після закінчення гри, розпочали бійку на вулицях. Західна преса при тому відмічує, що це не перший випадок, бо в Литві часто відбуваються антиросійські маніфестації.

Литовці домагалися свободи для Литви в часі малярської революції в 1956 році, а також в 1972 році, коли советські чинники мусили кликати на допомогу військових частин і частини КГБ.

Щаранського очікує гостре покарання — каже ТАСС

Москва. — Советське пресове агентство ТАСС інформув, що Анатолій Щаранський, якому советська прокуратура закидає „зраду батьківщини“, буде покараний найвищим виміром кари. Щаранський, якому минуло 29 років життя, належав до дисидентської групи наглядку за виконанням Гельсінської угоди, але КГБ, арештувавши його в березні ц.р., формально обвинуватило його не за причетність до згаданої групи, а за „зраду батьківщини“ і співпрацю з закордонною розвідкою. Після арешту советська преса приписувала Щаранському співпрацю з Американською Цент-

ральною Розвідкою Агенцією і з речниками американської амбасад в Москві, яким мовляв, Щаранський передав відомості про військові й індустриальні об'єкти. Свого часу президент Картер заперечив советське твердження про співпрацю Щаранського з американською розвідкою. Від часу ув'язнення Щаранського понад 70 дисидентів були арештовані, або допитувані в його справі. В останній інформації ТАСС говориться, що Щаранського обвинувачується в „допомозі закордонним силам, які ведуть нелегальну працю проти Советського Союзу“.

Совети випробовують нову антисателітну зброю

Вашингтон. — Департамент оборони ЗСА інформув, що Советський Союз вже втретє розпочав випробовувати нову антисателітну зброю, при допомозі якої можна буде збивати ворожі сателіти у міжпланетарних обшарах. „Все вказує на те, — заявив речник Пентагону, — що советські науковці і військові спеціалісти запустили у космос нову потужну ракету, завданням якої є при допомозі спеціальних променів, вправлятися у збиванні ворожих ракет і сателітів“. На думку спеціалістів Пентагону, Советський Союз перегнав ЗСА у цій ділянці. ЗСА поки що не мають зброї для зістрілювання сателітів в космосі, над нею шойно працюють військові спеціалісти. Кореспондент газети „Нью Йорк Таймс“ Бенард Вайнтрауб відмічує у числі з 28-го жовтня ц.р.,

що це перший раз від часу появи нової советської зброї Пентагон признався до існування такої зброї, а його речники висловили навіть стурбованість таким станом. Раніше секретар оборони Гарольд Бровн,

ПОМЕР ПРОФ. СТЕПАН ЛЕНКАВСЬКИЙ, СПІВТВОРЕЦЬ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ, КОЛИШНІЙ ГОЛОВА ПРОВІДУ ЗЧ ОУН

Мюнхен, Німеччина. — В останній хвилині наспіла з канцелярії Організації Українського Визвольного Фронту вістка, що в суботу, 29-го жовтня 1977 р., помер тут на 73-му році життя один з найвидатніших співтворців і діячів зорганізованого українського націоналістичного руху, учасник Першого Конгресу і співтворець Організації Українських Націоналістів, ідеолог українського націоналістичного руху, революціонер, провідний член й ідеолог Союзу Української Націоналістичної Молоді, член Крайової Екзекутиви ОУН на Західних Українських Землях, в'язень польських й німецьких тюрем і концтаборів, колишній голова Проводу ЗЧ ОУН — сл. п. проф. Степан Ленкавський. Покійний був завантаженим публіцистом і його статті

Сл. п. проф. Степан Ленкавський.

та політичні розвідки виявлялися дуже часто на сторінках націоналістичної преси і журналів.

Похорони сл. п. С. Ленкавського заповіджені на п'ятницю, 4-го листопада, в Мюнхені.

ЗСА ВІДМОВИЛИСЯ ПІДПИСАТИ ЗАПЕРЕЧЕННЯ ЩОДО ЗЛОВЖИВАННЯ ПСИХІАТРИЄЮ В СССР

Вашингтон. — Підчас річних нарад представників ЗСА і Советського Союзу в справі діяльності Спільної Советсько-Американської Комісії для справ здоров'я, які проходили тут минулого тижня, советський делегат д-р Дімітрій Венедіков вимагав, щоб американська делегація підписалася під спільною заявою, яка фактично засуджує твердження, що в Советському Союзі існує „систематичне зловживання психіатрією для політичних цілей“. Він окрема гостро критикував те, що Генеральна Асамблея Шостого Конгресу Світової Психіатричної Асоціації в кінці серпня засудила зловживання психіатрією в СССР, точніше, нагавувала забороту політичних в'язнів до закладів для умовових, і вимагав, щоб представники ЗСА формально зазначили, що Америка прилучається до заяви Советського Союзу, що ці заклади є „безпідставними наклепами“.

Хоча Венедіков погрожував, що СССР може припинити всю співпрацю з ЗСА в ділянці охорони здоров'я, американська делегація, на пораді Державного департаменту, відмовилася підписати запропоновану Венедіковим спільну заяву, ствердячи, що ця заява має „суто політичний характер“ і тому не має нічого спільного з діяльністю Советсько-Американської Комісії для справ здоров'я. Остаточного обидві делегації погодилися на дуже загальну заяву, що обидві країни продовжуватимуть співпрацю в ділянці психіатричних дослідів.

Як відомо, советські власті втерять, що тільки хворих людей признаються на лікування в психіатричних шпиталях, хоча існують незаперечні докази, що до тих „психікуш“ заборотяться шлюком здорових політичних в'язнів і людей, які поспіють критично висловлюватися про будь-які аспекти політики Кремля.

Папа закрив Єпископський Синод апелем до держав шанувати права людини

Рим. — В суботу, 29-го жовтня ц.р. Папа Павло VI, який репрезентує понад 650 мільйонів католиків, закрав офіційно Єпископський Синод, який відбувався в Римі на протязі чотирьох тижнів, спеціальним апелем до голів держав усього світу, щоб вони шанували права людини і виявляли більше зрозуміння до релі-

гійних свобод і діяльності Церкви взагалі. Папа між іншим заявив, що декілька держав шлюком придушили, або несправедливо переслідують релігію і свободу людини та не дають можливості виховувати молоді в релігійному дусі. Папа відмітив, що це було нове право держав забороняти фандалематальні права людини, але деякі держави не підпорядковувалися міжнародним угодам. Голова Католицької Церкви закликав держави звернутися з цього хвиного шляху і сповнитися своїм обов'язком супроти своїх громадян.

Папа Павло VI виступав на заключній сесії П'ятого Єпископського Синоду, в якому взяло участь понад 200 прелатів Церкви з цілого світу. Синод являється дорадчим тілом, яке покликав до життя Другий Ватиканський Собор, який з перервами відбувався в Римі в роках 1962 до 1965. Папське звернення віддержало мабуть численні за жалення єпископів Католицьких Церков в комуністичних країнах Східної Європи, які заявляли на закритих сесіях, що в їхніх країнах Церква має обмежені права, а комуністичні режими не допускають Церкви до виховних справ, без чого Церква признає за нею замирання.

У Німеччині помер філателіст д-р Р. Зайхтер

(Степан Кікта). — У північній Німеччині, в місті Зольтаві, 19 жовтня 1977, помер на 89-мі році життя д-р медичних Рудольф Зайхтер, найбільш заслужений для філателії України дослідник, автор, знавець і екзакмінатор, колишній голова (1940-75) Союзу Філателістів України в Німеччині, в якому віддано провадив широку діяльність від 1927 р. Д-р Зайхтер дослідив у систематизував поштові марки самостійно в Україні 1918/20 та видав спеціалізований каталог і кільканадцять монографій та опублікував десятки фахових статей, що вчинило його авторитетом у світі у справах філателії України. За його вклад у науковий розвій філателії держав грамоти почесного членства у

кільканадцятьох філателістичних товариствах, крайових союзах і фахових об'єднаннях, а у своїй батьківщині називали його духовним вчителем філателії України. Марки України експонував на багатьох виставках на трьох континентах. Р. Зайхтер народився 17 жовтня 1889 у Райхенбаху на Сілезії, вчився у Вроцлаві, а медицину закінчив у 1921 р. в Берліні. До 1931 р. в часі Другої світової війни був лікарем флоту, а звільнившись з неї, осів у Зольтаві, у провінції Ганновер, де і помер. Похоронили його на місському цвинтарі при Бергштрассе 26 жовтня. Залишив удову Урсолу, четверо дітей і нащадків — та велику родину сумуючих філателістів у всьому світі.

На виставці: „Традиційні мотиви в українській вишивці і тканинах“ в Українському Музеї в Нью-Йорку.

Виставкою образів З. Ониськевича відкрито в Нью-Йорку домівку ОМУА

Нью-Йорк. (і. к.-н). — У неділю, 30 жовтня ц.р., відкрито тут у будинку Визвольного Фронту, 136 2-го евеню, — нову власну домівку Об'єднання мистців українців в Америці, причому три спеціально для виставок пристосовані зали були заповнені новим показом мистецького доробку арт-малера Зенона Ониськевича. Два колишні спільники ОМУА — Літературно-мистецький Клуб і Музичний Інститут ім. Лисенка, які раніше мали спільну домівку, дістали окремі приміщення також у тому самому будинку.

Офіційне відкриття започаткував мгр Іван Винник, господар того дому, підкресливши, що господарям належить на тому, щоб в їх новому будинку приміщувалися установи, які збагачують українську культуру. Парох церкви св. Юра о. д-р В. Гавлік, ЧСВВ, поблагословив домівку, висловивши свій подив і признання для діяльності ОМУА. З черги голова ОМУА скульптор М. Черешньовський сказав коротко про безперервне діяння ОМУА, що зосереджує образотворчих мистців, — а мгр Іван Базарко, директор Централі УККА, гратулював Об'єднання мистців, які організації, що входить в систему УККА. Автор виставки Зенон Ониськевич обмежився тільки до ствердження, що за нього промовляють його образи.

Виставка охоплює 77 ек-

Неслухняний сателіт

Контроверсійна і дуже часто незгідна з московською політичною лінією закордонна політика Румунії, повна різних несподіванок і зворотів, дивує деяких західних аналітиків, зокрема коли йдеться про принципи речі, як наприклад, оборону прав людини, поведінку з дисидентами та опозиційними рухами, ідеологічну війну з письменниками та іншими інтелектуалістами, які не погоджуються з політикою Комуністичної партії в ділянці культури, тобто тих справ, за які ведеться суперечка між вільними країнами Заходу і Советським Союзом та його сателітами. Спільний виступ румунської делегації на Європейській Конференції для справ безпеки і співробітництва в Београді у справі військових маневрів советської армії, яка дуже часто, без ніякого попередження сусідів доходить аж до румунських кордонів, а потім тактично блокує усі шляхи, які ведуть до сателітних держав і знову відступає без консультацій з урядами зацікавлених держав, викликає помітне враження серед західних делегацій і навіть гостру репліку голови советської делегації Юлія Воронцова, який не міг збити мовчанкою румунської «зневаги», підтриманої Швецією й іншими державами.

Президент Румунії Ніколаї Чаушеску й інші румунські лідери використовують досвід кожен, навіть найменшу нагоду, щоб підкреслити незалежні шляхи румунської закордонної політики. Наприклад, у конфлікті Советського Союзу з Китайською Народною Республікою, у «холодній війні» Москви з «єврокомуністами» і новою Адміністрацією президента Картера за права людини, у дебатах над людськими правами в Београді, — Букарешт все акцентував свою відмінність, свій власний підхід, якщо не неутралізм, то бодай непогодження у певних пунктах на що чи іншу справу. У справі «єврокомунізму» і засуду Кремлем лідера еспанської Комуністичної партії Сантіаго Каррілья, Чаушеску зміцнив зайняв «невтральну позицію», заявляючи, що кожна компартія має право маршувати власними шляхами до соціалізму, без втручання посторонних чинників. Очевидно, що таке становище Букарешту зустрінулось з критикою ортодоксальних комуністів, які закидали Чаушеску, що він відходить від марксистсько-ленінської лінії і засад пролетарського інтернаціоналізму. Проте, румунські лідери не відступили із своїх позицій. Навпаки, вони заявили, що маршуватимуть власним шляхом також в ділянці комуністичної ідеології, бо Чаушеску вважає, що кожна Комуністична партія має право і повинна шукати власної розв'язки проблем, притаманних даній країні.

Не зважаючи на невдоволення кремлівських верховодів відмінною політикою Румунії, Чаушеску продовжує маршувати власними шляхами, доказом чого може послужити поведінка румунської делегації на Београдській конференції, яка у випадку остаточного затвердження програми Конференції не підтримала навіть становища держав Варшавського Пакту і критикувала провокуюче становище делегації СССР. Очевидно, що Москва затримує не тільки таку політику самої Румунії, але також її «поганим прикладом» для інших сателітних країн, які ведуть у себе політику вірогідності Москві.

Жінку президента Тіта переслухували три місяці

Београд (М. Р.). — З доброго поінформованих джерел повідомляють, що спеціальна слідча комісія держала три місяці жінку президента Тіта. Йованку Броз, у президентській приватній резиденції. Комісія настановила на домагання през. Тіта, щоб розслідила твердження, що пані Броз старалася впливати на важливі призначення, м. ін. на важливі становища в армії.

Пані Броз зникла з публічного життя від половини червня ц. р. і в останні місяці не їздила з чоловіком, як звичайно, в гостину до Москви, Північної Кореї, Пекіну, Парижа, Лізбона й Альжирії. Поінформовані спостерігачі кажуть, що в звіті комісії, який держав у строгій тайні, згадано м. ін. про службові державної безпеки і старших ад'ютантів президента.

НАУКА І ПОЛІТИКА

Триденна конференція, присвячена польсько-українській проблематиці, яку перевело у МекМастерс університеті в Гамілтоні в Канаді, була першою такою імпрезою у вільному світі. Вона не має прецеденту ані щодо числа доповідачів, ані щодо широчини тематики ані щодо рівня. 26 університетських професорів, між ними більш-менш по половині поляки й українці, розглядали проблеми, що вимагались в дуже загальне гасло, під яким перевелися конференції: «Польща й Україна — минуле і сучасне». Але, очевидно, не можна було поминути мовчанкою і перспектив майбутнього. І так, саме очевидно, при вступі найстрогішому науковому характері конференції, не можна було поминути мовчанкою політичні сторінки цієї набоїлої і гостро-актуальної проблеми, набоїлої і актуальної для обох сторін — польської і української.

Науковий характер конференції виключав будь-які суперечки політичного характеру. Академічний тон, що його трималися всі доповідачі й всі дискусії, виключав будь-які скреготи. У цьому власне унікальність цієї імпрези, що всі тамешні учасники й гості перебували три дні у зразковій гармонії, толерантній і прихильній атмосфері. Доповідачі й дискусанти мали дуже об'єктивне ставлення до авдиторії, якій не треба з'ясувати «аб», бо це все люди, які знають факти з минулого і сучасного польсько-українських відносин, знають проблематику, і що тому нема тут просто місця на будь-яку навіть найменшу нотку пропаганди чи демагогії, якої трудно вирити учасникам будь-якого зібрання, присвяченого такій складній і складній справі, як польсько-українські відносини, що породжували цілу скалу почувань — із фанатизмом і ненавистю включно. Ця гармонійна і згладжена атмосфера протягом всіх трьох днів конференції — це був насправді феномен на тлі все-ще розгараючої загальної польсько-української атмосфери, коли все ще в масі людей польського і українського роду керуються сантиментами і респантимами, а не розумом і не тим спокійним підходом, що його вимагає безпристрасний науковий підхід.

Зареєстрованих було 220 осіб, на залі було на деяких сесіях кругло 300 осіб, але не було найменшого сумніву, що всі вони одноставні у двох засадничих точках: 1/ ворожості супроти Москви, як імперії, яка перетворилася на свою колонію «самостійну» УССР та в півоколонію сучасну «суверенну» Польщу, і 2/ у сві-

домості кончності, життєвої необхідності польсько-української злагоди, співпраці, спільного фронту. Ніхто нікого не переконував ні в одному тому пункті — воно автоматично розумілося, — це був автоматичний висновок безпристрасного наукового розгляду минулого і сучасного Польщі й України в усіх царинах — політичній, культурній і економічній. Очевидно — в інтерпретації минулого і сучасного, ще більше в гіпотетичному передбачуванні розвитку подій в майбутньому, доповідачі й дискусанти виявили різні, інколи взаємосуперечні погляди. Але це був власне обмін поглядами, це була академічна дискусія. Це не всіх задовольняло. Наприклад, польський професор Єржи Войцеховський з Оттави (на закритій сесії у 3-му дні конференції) промовував про подібні конференції, — його підтримав проф. Омеріан Пришак з Гарварду та проф. Богдан Осадчук з Західного Берліну. Проф. Пришак промовував, щоб шкортити постійну наукову Комісію для польсько-українських справ, яка дала, щоб ота конференція в Гамілтоні не минулася, як «солом'яний вогонь», що спалахнув і погас, а дала про безперервну актуалізацію проблеми. Головний організатор конференції, професор політичних наук у МекМастерс університеті П. Й. Потічний, висловив сумнів щодо практичної можливості збереження такої постійної комісії, проте запевняв, що це тільки одна із серій таких конференцій, які будуть продовжуватися — також промовував у Польщі й інших країнах Європи. Основна засада — що це тільки обмін думок науковців, а не якась політична імпреза виключала приймати будь-якої спільної резолюції. Проте, немає сумніву, що Гамілтонська конференція повинна дати поштовх до застосування вже сутю політичної проблеми — позавлення і затіснення контактів між польськими й українськими людьми у вільному світі, щоб розрізати атмосферу створену минулим, та щоб підходити до вирішення польсько-української проблеми з вихідної точки, яку дає сучасність. Польсько-українське порозуміння — це червона нитка для Москви. Вона нічого так не лякається, як створення одного польсько-українського фронту — в ім'я відзакання і України і Польщі їхньої державної суверенності, яку в більшій мірі вона, Москва, знищила в Україні, але й, у меншій мірі, знищила також у Польщі. Доповідачі й дискусанти доклали фактами до-

(Закінчення на ст. 6-й)

Теодор Терен-Юськів

ДВА БОКИ МЕДАЛІ

Про дебют українського балету „Ятрань” у Нью Йорку.

(2)

Повертаючись до ближчої оцінки „Ятрані”, треба зазначити, що нашій публіці це зовсім невідомий ансамбль. Помімо цього, що десь перед літами появилася була платівка з музикою і двома цими самими солістами співаками цього ансамблю: баритонем Анатолем Бондаренком і сопраном Антоніною Червінською. Тому з днем дебюту 21 вересня 1977 р. закарбовуємо, що з мистецької сторінки, це прекрасна група, хоч як з артистичного, так і національного боку маємо рішучі критичні заваги.

Балет цей, заснований в Кіровограді (1949), виріс на професійну організацію (1957) під мистецьким керівництвом свого директора Анатолія Кривохижі. З політичного профілю, товариш-директор Кривохижа, хоч і з заборизьким призначенням, проте він прикладний партійний ступай, що одержав від Кремлю вже не всі блискучі ордені. Самий балет „Ятрань” дістав кілька перших нагород різних фестивалів та гостював із великим успіхом у таких країнах, як: Болгарія, Чехо-Словаччина, Угорщина, Туреччина, Італія, Франція і ін. Та воно і не диво, бож український народний танець своєю оригінальністю і красою, як і наша народна пісня полонить кожного. „Ятрань” має свою балетну школу і тому ясно, що всі таністори це вибрані зовсім молоді темпераменти та талановиті олімпісти. Як жінки, так і чоловіки виглядають репрезентативно. Вони танцюють легко, дуже пресивно, з грацією і повною самоповагою аж до самозабуття. Немає танців чи фігур на руках чи головах. Деякі стрибки і пружеті були односторонні, Чи Кривохижа сам творить композиції танців і вчить ансамбль, чи його талановиті помічники, покищо не уточнюватимемо.

Ансамбль „Ятрань” має доповнене балет покійного вже Павла Вірського, хоч рівночасно він і є під значним впливом саме великої особистості Вірського. Багато дечого подібного в обох ансамблях. Ось напочатку у Вірського широкі полотноше привітання хлібом-сіллю, і тут по важкий та граційний український танок-хоровід. Там і тут гумористична точка, там і тут, хоч і інша „Подоланочка”, там і тут „Гопак” і т. п. Проте, є і різниці між одним і другим групами. Балет Вірського, це велика, монументальна організація, однак чутлива на всі найменші мистецькі дрібниці, підходить більше під смак інтелектуального глядача. Йому акомпанує симфо-

нічна оркестра. „Ятрань” менших розмірів ансамбль (65 осіб), ще більше народний, як Вірського, він якби в стилі балету співгори чи театралізованого балету, відповідає радше загальному звеличницькому танцю вальної музи. Балет має свою 10-членну віртуозну оркестру (нікудишні костюми), що весь час грає у глибині сцени. У Вірського тільки десь там кинуть ритмічну фразу скороговіркою, в „Ятрані” танцюристи в різних місцях, крім слова, для підкреслення враження танцю, послугуються коротким співоміспією. Звичайно співують одногласно. Звертають на себе увагу прекрасні алти. Де ті дрібні дівчата-танцюристи, що повсюди безгласно, беруть ті дзвічки, як чисте срібло, тони, ви не в силі зрозуміти. Хіба, що пригадає відоме закінчення: така подивудна голосистість (навіть у балеті) може існувати в одних тільки українців. Мимохіт бо приходить на думку польський, дещо подібний ансамбль „Мазовше”, де з окремими точками виступає жіночий хор. Та наших 6 дівчат „Ятрані” співають далеко дзвінкіше і голосніше, як там цілий хор. Дві сольові співачки точки згаданих уже співаків причинилися додатково — особливо Червінської — до успіху ансамблю.

Одним із найцінніших плюсів „Ятрані”, крім репертуару, це чудові стилістичні і баристичні одяги з різних сторін України. Шкода, що не заповано імені мистця чи мистців, що проєктували ці костюми. Вони заслугоють хіба більше на загляд, як адміністратор ансамблю. Либо за моттом відомої пісні „Два кольори”, павінними барвами строба — це Червоно-чорний колір. Вірському еміграція ніколи не простила того, що вивів на сцену гуцулів у чоботях. Тут тепер вони і в чересах і в...постолі, хоч часом усе таки танцюють і в чоботях. „Ятрань” ще і тим різниться від ансамблю Вірського, що заподіляло вибірує танці з таких частин України, які відзначаються оригінальністю саме танцю, музики та уборок, напр., Буквини чи Закарпаття. Немає однак у цьому ансамблі — на превеликий жаль — танців однієї з найцікавіших і найбільш мистецько обдарованих земель України — Лемківщини. Отут то і стверджує глядач, що українці не по своїй волі творять програму балету. Є там цензура поневоловача, що доходить часом до абсолютного безглуздя. Точку „Колядку” починають танцюристи співом званої „Добрий вечір тобі”. Але

Рома Турянська

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО В ПОХОДІ

 Вишивала я в три нитки:
 Ясно-синю, чорну й сіру.
 Сірі будні — дні роботи;
 Часом смуток — чорна стаяска...

(Ганна Черінь)

Щедро рукою наділив Творець нашу землю красою і багатством, а народ довів до душі, що глибоко відчуває ту красу й проявляє її у реальних формах народного мистецтва. Пізнати й зрозуміти те мистецтво — значить пізнати душу народу, пізнати сам народ. Це не випадок, що все наше народне мистецтво захоплює не тільки своїх, але й чужинців. Жаден інший народ не може похвалитися такими осягами народного мистецтва, як український. Це наше мистецтво стало од-

ним із найсильніших засобів пропаганди серед чужинців, наша вишивка, писанка, кераміка, різьба і інші.

Великий любитель і энтузіаст народного мистецтва в Чикаго, мгр М. Гуміняк, за допомогою своєї дружини й дочок та Є. Б'ялої рішився організувати Школу Народного Мистецтва вже перед трьома роками, здалась, першу у вільному світі, в українському розсянні. За час трирічної праці з допомогою інструкторів перейшло через школу 250 осіб. Найбільше зацікавлення — це кераміка, далше вишивка, писання писанок, різьба, килимкарство й інші роди народного мистецтва. Учасниками курсів були люди у віці від 12 до 70 р. Каса „Певність” призначила 400 дол. для 7 курсантів із СУМА. Інші установи, як поінформували нас керівник цієї школи, не відгукнулися на його заклики підтримати матеріально цю ділянку нашої культурної праці.

Бажаючи вшанувати ювілейні дні Блаженнішого Патріарха Іоанфа I-го, керівництво школи народного мистецтва в Чикаго влаштувало виставку народного мистецтва із праць, виконаних учасниками курсів школи, і тих, що хотіли взяти участь в ній. Виставка відбулася в днях 1 і 2 жовтня 1977 р. в домі СУМА. Кожний учасник курсів мав свій стіл із показом своєї праці. Вся виставка робила імпульс й естетичне враження. На сцені пишався прикрашений квітами великий портрет Патріарха.

По полудні 1-го жовтня ц. р. відбулася з нагоди виставки спільна зустріч-конференція всіх учасників школи народного мистецтва в Чикаго, гостей-любителей народного мистецтва і представників з інших осередків нашого поселення, а саме: Анна й І. Микитини з Торонта, Лідія Хом'як з Рочестера та інж. Мирослава Кальба з Денверу-Кол. Керівник школи мгр М. Гуміняк, після привітання привічав, передувати тих, що прибули здалека, не жалюючи ні часу, ні коштів, запропонував до Президії нарешті: інж. М. Кальбу — предсідника, Р. Турянську — секретар, членів: Уляну Терпелю (22 В. СУА), М. Дубицьку. У вступі мгр Гуміняк відчитав намечені нам думки і пляни, над якими привічав можуть дискутувати та внести відповідні поправки чи рішення.

Предсідник інж. Кальба (Закінчення на стор. 6-й)

[Кінець]

Богдан Певний

МОНУМЕНТАЛІЗМ

(У 40-ві роковини убивства мистця Михайла Бойчука)

(1)

Михайло Бойчук (1882-1937)

1967 року з табору суворого режиму в Мордовії, відбуваючи кару по звинуваченні в антисоветській пропаганді та агітації, молодий мистець Олександр Заливаха писав до літературного критика Івана Світличного: „...Всі віримо, що любов до Батьківщини не є злочин, а святий обов'язок громадянина. Це надає сили і впевненості в своїй правоті і віри, що рано чи пізно дійсні злочини будуть викриті і справедливо покарані. Віримо і сподіваємось”.

Коли Олександр Заливаха надіється на справедливість у майбутньому, советські історики не можуть впоратися з недавнім минулим. Іронія долі хотіла, що цього ж 1967 року в Києві появилася 5-ий том „Історії українського мистецтва”, у переломі до якого, пера Леоніда Владича та Василя Касіяна, читаємо: „...Слід сказати, що в той час уже дався ззнаки шкідливий вплив культу особи Сталіна на всі галузі суспільного життя

країни, зокрема життя художнього. Значні мистецькі сили відволікалися на виконання антистопічних творів, що без міри звеличували одну особу в протизаг народоді, якому відводилася роль безликої юрби. Художникам нерідко нав'язували суб'єктивні смаки однієї людини. Часто-густо порушувалися ленінські принципи партійного промислу мистецтвом, практикувалося самовільне й некомпетентне адміністративне втручання в творчий процес, проти чого партія рішуче застерігала і що закликала всіляко викорчувувати. Ряд майстрів українського образотворчого мистецтва та архітектури М. Бойчук, С. Налепинська-Бойчук, В. Селляр, І. Падалька, Ілля Шулга, Д. Дяченко та інші внаслідок порушень соціалістичної законності й безпідставних політичних звинувачень зазнали репресій і згинувли”.

Мова тут не про однокласників Олександра Заливахи, а українських мистців, що 30 років перед ним стали жертвою „самовільного й некомпетентного адміністративного втручання в творчий процес”.

Советське глушення розвитку українського мистецтва має свою традицію, а його історія повторюється. Осінию 1937 року був арештований мистець Михайло Бойчук на підставі до смішного навіних звинувачень — малював релігійні образи і переходував їх, вихованець мітрополита Шептицького, буржуазний націоналіст і агент. За свідченнями близьких до мистця людей він був цього ж року замордований в одній з катівень НКВД. Видно, що смертність серед української інтелігенції 1939 року хвилює навіть бездушних советських істориків — вони постановили розтягнути статистичні дані на цілу п'ятиріччю. Згідно з інформаціями, поданими в „Українському радянському енциклопедійному словнику” з 1966 року та „Словнику художників України” з 1973 року, „офіційну” смерть Михайла Бойчука рішено перенести на 1939 рік.

Навіть каяття не врятувало Михайла Бойчука від фізичного знищення. На Першому пленумі Оргбюро Спілки Радянських Художників і Скульпторів УРСР восени 1933 року знеможений трагічною дійсністю Михайло Бойчук мав би заявити: „...Кожному із нас, і особливо мені, потрібно ясно, чітко сказати, за що він —

за соціалістичний реалізм, чи за своє минуле. Я ясно і недвозначно відповідаю — за соціалістичний реалізм, проти того, що зветься „бойчукізмом”... („До перебування образотворчого фронту”), Київ 1934 р.)

Ув'язнення і вбивство Махаїла Бойчука історик мистецтва Василь Афанасів у своїй книзі „Становлення соціалістичного реалізму в українському образотворчому мистецтві” (Київ 1967) називає „своєрідною допомогою”, пояснюючи: проявами формалізму й натуралізму, що часто набирала на Україні дуже гострих форм, в основному (за винятком зловживань, пов'язаних з культом особи) була спрямована не проти окремих осіб, не проти художників, а за них. Це була своєрідна допомога тим мистцям, яким треба було поборитися в творчості всього непотрібного, наносного, шукарського, не пов'язаного органічно з новим соціалістичним життям, і стати справжніми майстрами, виразниками інтересів народу...”

У життєвій трагедії фізична смерть не співзвучна з духовним знищенням! Знищено Бойчука, але не вдалося знищити його ідей!

Для ілюстрації цієї акції звернемося знову до листування Олександра Заливахи. У листі датованому 30 листопада 1966 року він пише до мисткині Алли Горської: „...Таким чином, коли бути послідовним в напрямі пошуків шляхів від декоративно-прикладного мистецтва до сучасного монументального, то мабуть треба буде пройти деякий етап, а потім розвинути й підняти на сучасний рівень деякі положення, за розробку яких в свій час брався Бойчук...”

Отож ідеї Михайла Бойчука не тільки живуть, але розробляють їх беруться молоді мистці, народжені та виховані у советській дійсності. Ідеї ці живуть помімо того, що, ліквідувавши Михайла Бойчука, знищено увесь його творчий дорібок.

Хто такий був Михайло Бойчук і які були його творчі ідеї?

Михайло Бойчук народився 30 жовтня 1882 року у селі Романівці Тернопільського повіту на Галицькому Поділлі. Батьком його був селянин-рільник Лев Бойчук. У Льва Бойчука було 4 сини і 5 дочок. Здебільше діти помирали на туберкульозу в молодшому віці, так як

наймолодший брат Тимко, до якого Михайло був особливо прив'язаний.

Тимобій Бойчук народився 1896 року у цьому ж селі, що Михайло. Він помер у Києві 1922 року.

Михайло і Тимко були обдаровані великими мистецькими талантами і скоро покинули рідний дім. На ріллі лишався працювати лише найстарший брат Іван. Про перебування Михайла у Романівці відомо дуже мало. Вже 1892 році він покидає і виїздить до Львова. Треба припускати, що до цього часу він ходив до школи такі у Романівці. У монографії „Тимко Бойчук”, що вишла в Празі 1929 року, мистецтвознавець Дмитро Антонович розказує, що до школи у рідному селі ходив Тимко, де тоді був учителем свідомий українець Йосиф Ковальський, а пізніше Микитин.

Зі Львова 1898 року Михайло Бойчук за допомогою Наукового Товариства ім. Шевченка виїздить на студії малярства до Відня. 1899 року він вступає на студії до Академії Мистецтв у Кракові, де його професорами були відомі польські мистці Унержницький та Вичуловський. Кінчає П 1905 року відзначений срібною і бронзовою медалями. („Матеріали до історії Академії Мистецтв у Кракові”, В-во „Оссолінеум”, Краків 1969 р.)

Ще 1904 року Михайло Бойчук малює портрети-олі польського письменника Стефана Жеромського та його сина Адама. У час студій Михайло Бойчук бере участь у мистецьких виставках Кракова і Львова. По закінченні Академії 1905 року, він разом з мистцями Манастирським, Трушем і Пашкевичем, влаштував у чотирьох залах „Салон Лятур” у Кракові виставку під гаслом „Чисте мистецтво”.

[Продовження буде]

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

УСПИХИ НАШОЇ МОЛОДИ

Многонадійна студентка

Ірвінгтон, Н. Дж. — Місцева газета „Ірвінгтон Геральд“ кількакратно інформувала про зразкову українську ученицю, що в публічній школі як рівнож тепер по закінченні „Frank N. Morre High School“ — Ліда Домарацька. Вона народилася 25-го липня 1959 року в Іст Оренджі, Н. Дж., є дочкою Марії та Анатолія Домарацьких. На 517 учнів в середній школі вона була 14, закінчивши з повним успіхом середню школу в Ірвінгтоні з відзначенням „супер гонор“, доставши стипендію від стейту та від Ратгерського університету — починає свої студії в Ратгерському університеті в Нью Брансвіку, Н. Дж. де студіюватиме журналістику.

Ліда Домарацька

ній сторінці „Year Book“ за 1977 рік.

Під сучасну пору її зацікавлення поза школою, — це гра на фортепіані і на гітарі, як рівнож в шитті. Студіювала українознавство та була активна при українській православній парафії св. Тройці в Ірвінгтоні.

Ліда Домарацька, як рівнож її брат Богдан, який закінчив Стівенс Інститут з ділянці електроніки як інженер, та брат Данило, який продовжує середню школу та вся родина належить до 25-го Відділу УН-Союзу.

Д. Фурманець

60-річчя відновлення Українського Вільного Козацтва

Кліфтон, Н. Дж. — У наших невідрадних часах відрадним явищем треба вважати факт, що серед нашої еміграції не вмирає козацька слава! Не вмирає дух козацьких традицій, дух українського воїна-військового. То й Паланка — СХІД Українського Вільного Козацтва вродило 9-го жовтня ц. р. відзначувала 60-річчя його відновлення, що відбулося о год. 4-й під українською православною церквою св. Вознесіння в Кліфтоні. Свято розпочато молебнем, що його відслужив Владика Николай Ільницький. Біля 100 осіб засіло за накрытими столами. Господарем свята був полков. Й. Вишневецький, який привітав не тільки присутніх за посередництвом голови Паланки, а й всіх делегатів та гостей на залі. Він передав ведення святом окупом отаманові Б. Дацьківському (він голова Управи Паланки), який представив гостей та делегатів і попросив до слова полков. Й. Вишневецького, який висловив змістовний реферат про повстання Українського Вільного Козацтва в Україні, тому 60 літ. Воно зродилося стихійно по розвалі московської імперії. Назвали його вільним, бо створилося без наказу влад. В його ряди вступали старшини, підстаршини, кол. фронтів воїни, селянська й робітничка молодь, студенти високих шкіл, інтелігенти, службовці та інші старші класи середніх шкіл. УВК брало участь у нашій визвольній боротьбі. Його цілувала повна відданість народній справі. По 2-й світовій війні УВК відновило свою діяльність, і як непартиє в свої ряди приймає членів і членок із усіх шарів нашого громадянства, щоб плекати козацьку традицію, яку треба донести до вільної України. Тому УВК є власністю цілої нації. Прелегент продовжував: „Ми свідомі, що кожен українець, українка є нащадками козацького роду. Наше козацьке походження — це наша гордість і честь!“ Тут промовів навірш Симоненко.

8-літній юнак Марко Дацьківський, член УВК проказав зворушливо молитву дитини. Юні бандуристи (сумівці, члени УВК): Петро, Стефанія і Юрій виконали три пісні перед захопленою публікою. До цього тріо долучилося троє старшин, теж члени УВК, а саме: С. Ковальчук, що прийняв аж з Делавару, П. Шварко та В. Васків (мистецький керівник), які виконали кілька пісень, між ними і про УПА та на безпідпирні викили на „біс“ виконали ще додаткову пісню. Пісня бандуристів полонила присутніх своїм прекрасним виконанням. Григорій Венке прочитав вірша „Сини

батьківщині“, а опісля музичний ансамбль під кер. проф. О. Головацького (він заступник голови Паланки), Осередку СУМА Пасейк, виконав в'язанку народних пісень. Ред. П. Ямняк прочитав вірша „Безсмертним нашим воїнам-борцям“. Під час перекуски от. Паланки Б. Дацьківський представив по черзі почесних гостей: О. д-ра Дм. Блажейовського (Рим, він тут надовше затримався в о. митрата Вол. Біліньського, в Пасейку), ген. хор. П. Смородського (він голова нагородної Ради Козацького В. Хреста), Вл. Николай, ген. суддя мігра УВК Я. Савку, п-ні Є. Дітель і полк. Біловушка (голова Ордену Хреста С. Петлюри).

В часі перекуски, голова Паланки Б. Дацьківський прочитав шільний ряд привітань, листів, а саме: від кошового от. УВК, ген. знач. П. К. Федоренка, Станіславу — Юнарку, Управу Об'єд. Б. В. УПА Америки, відділу СУА ч. 10 — Пасейк, Об'єд. членів II-ої Дивізії УНА, станишню Юнарку, майор В. Гладкий, Гет. Орг. Ч. 14, Юнарку — мгр В. Манько, від оперової артистки — Галини Андреаліс, що викликала сердечний відгук та від СВУР-у. Гостей в часі перекуски забавляв знаний наш гуморист Степан Магмет. Тим разом він дотепно натягнув гол. Паланки Б. Дацьківського та його заступника проф. О. Головацького. А голова Паланки далі представляв деяких гостей від організацій, між ними побратима Миськова, кандидата на стейт-ового представника в Трентоні; з промовами виступили ще о. д-р Дм. Блажейовський, дуже змістовну промову висловив ген. суддя УВК, мгр Я. Савка, який вказував на традицію та єдність у дії, Владика Николай прочитав свого вірша, а також говорили побрат. Я. Вишневецький та проф. О. Головацький.

Присутніми були ще сот. 15 станиці Іван Стецькович, були й УСУС, — УГА, Карп. Січ — Буковинський курінь — сот. П. Войновський, представники I-ої і II-ої Дивізії.

Трьох побратимів, а саме Дм. Васькова, Вол. Васькова та Петра Луцьку нагороджено Козацьким Хрестом. Нагороду надавав ген. УВК Петро Смородський, а ціпівляв голова Паланки Б. Дацьківський. Закінчено свято молитвою, яку проказав Владика Николай, після чого відспівано „Боже нам єдність подай“, та „Ще не вмерла України!“

Свято за перекускою пройшло у мильній атмосфері. Залю удекоровано козацькими прапорами, а посередній виділки роки: 1917 — 1977. Було б ще більше

Катедральний храм св. о. Николая у Чикаго

Чикаго, Іл. (ЯС). — Тут у неділю, 30-го жовтня ц. р. мало відбулися обласовлення відновленого катедрального храму св. Отця Николая, при участі кардиналів, Архiepіскопів, Епископів, численного духовенства й монашества різних обрядів та вірних. Першою фазою запланованих урочистостей було посвячення і вмурування наріжного каменя й цей акт довершив Преосвященний Владика Ярослав Табров, 17-го квітня ц. р.

Зовнішній вигляд катедри

Відновлену катедру св. Отця Николая у Чикаго можемо без переборщення назвати перлиною нео-візантійського мистецтва не тільки в Америці, але в цілому світі. Під архітектурним оглядом вона творить масив старинної твердині з 13-ма башнями, 10-ма меншими й трьома великими у стилі бань Софійського собору в Києві. Всі башні покриті бляхою з бронзи, завершені хрестами, які наслідком теперішньої реконструкції замінили первісні триархні хрести позолоченими хрестами з аврорено посередніми. Триархні хрести з похилими рам'ями вдалині були залишками російського православ'я. Ціла катедрал побудована у формі довгої нави, боки якої скріплені грубими мурами підпор. Всі стіни перетікані рядом півкожруглих вікон, що сповнені вітражами із старо й новозавітними символами. Фронтове вікно-вітраж зображує Страшний суд, а на ньому херувимські хори, по правому боці праведні душі, а по лівому засуджені на вічну кару. Це дуже зворушлива сцена Страшного суду. Зараз над вікном видніє мозаїка св. Отця Николая, Патрона храму. Під цим вітражем містяться порталь, якого фронтую стіну прикрашує тепер мозаїчне зображення ікони Почаївської Божої Матері. В східній частині церкви, де містяться Свята Святих, є півкорула добування, яка лучить дві бічні захристі в одну. Ця новозбудована частина катедри дасть в майбутньому змогу збудувати в підземелля храму саркофаг, де будуть спочивати тілні останки місцевих єпископів.

Відносно катедри йшла вертикальним ходом віро. Першою фазою відновлення був підвал, де відновлено стіни, поділено на поодинокі кімнати і проведено основний ремонт електричної системи. Назовні перекладено ґрунтовну напругу башень, стін, вікон і проведено нове цементування цегли („такпоінтинг“), а західню й північну стіну обведено муром, того самого кольору, що катедрал.

Праці внутрі

Найважчим і найважливішим завданням, що його мав виконати парох катедри о. прелат Петро Лесько разом з архітектором Зеноном Мазуркевичем, при допомозі церковного Комітету віднови, мало бути розмалювання храму. Довгими місяцями йшла жвава дискусія, чи відновити старі ікони й орнаментику, чи надати катедрі шльком нового вигляду. Перемогла думка, що старе розмалювання відіграє свою роль в своєму часі й що заходять пекуча потреба шльковити віднови, у формі нової орнаментики й іконографії. До цього завдання запрошено загальновідомого мистця-малювача Бориса Макаренка, що в співпраці з маестром Миколом Білінським, учнем славного Святослава Гордінського, створили нову мистецьку картину нутра катедри, яка сьогодні завдяки мистецьком; виконанню, стане історичною

радсько, якщо б у такому святі брала участь наша молодь, щоб вона набиралась патріотичного духа, світогляду, почула про славу ді нашого козацтва. У всіх присутніх ця імпреза залишила гарний спомин.

Петро Ямняк

Чоловічий хор „Бурлака“ здобув Клівленд

Старання Станіції Братства кол. Вояків I-ої УД УНА в Клівленді, наша громада мала нагоду почути надзвичайне виконання вибраних воєвських пісень чоловічим хором „Бурлака“, під диригентурою Степана Гумініловича. Концерт відбувся 1-го жовтня 1977 в аудиторії школи св. Йосафата в Пармі, Огайо. Це вперше хор „Бурлака“ Торонто-ської Станіції Братства, в числі понад 50 добрих голосів, заговорив до Клівленду.

Солісти А. Сорока, С. Кривенський, Ю. Хомин, В. Войтович, В. Драбик, М. Лещинський, С. Гарасовський, І. Топіха своїми свіжими голосами свобідно гармонізували з хором. Не один хор може похвалитися „Бурлака“, що так багато має солістів. Слухаючи виконання шлього хору, виглядає, що кожний хорист може бути солістом.

Присміне враження хору ще тим, що заважається багато молодих співаків з добримим голосом, а це в більшості сини старших хористів: як два сини диригента Марко і Юрій Гумініловичі, М. Кривенський, Р. Дербіш, два сини відомого співака-соліста з капели Бандуристів Юрія Хомини. В хорі теж є кілька диригентів, які мають свої хори при церквах чи інших установах. Можна відважитися з твердженням, що хор „Бурлака“ об'єднує в собі кращі сили музично-вокального світу великого Торонта.

Першу частину свого концерту хор почав пісню „Дивізіє, гей рідна мати“, а за нею слідували дивізієні пісні, а радше пісні, що залюбки дивізієники співали на вишкіль, на місяць постою та в пологі. Вслуховавшись в слова і мелодію цих пісень, не один линув думками в незабутнє минуле. Немов на скрині, ми наче бачили колони молодих заважчих, борців, що співають з вишкільних таборів: Нойгамеру, Гайде Лягу і інших до рідних сіл, до Бродів, щоб затримати московську навалу з пісню на устах.

У шль пісні з відчуттям записує милозвучним баритонем Андрій Сорока. Пісня УПА „Розпрошався Стрілець“, в обробці маестра С. Гумініловича, виглядало, що це є кульмінаційне виконання хором, зі солістом, знавшим це з Ріміні — Влодом Войтовичем та в закінченню солістами В. Драбиком і М. Лещинським, що з великим відчуттям переказують: „Іди коню мій, скажи мені рідний, що я лежу у степу забитий“. Хто ж може краще передати слухачеві, як не хор „Бурлака“, це ж співають колишні воїни. В багатьох на залі появились слюзи. По закінченні пісні, на залі встають місцеві дивізієники і трічі: Слава! Слава! Слава! привітали хористів. Концерт перемінується в дружню маніфестацію, про яку не мріяли ті, що співали, ані ті, що слухали.

Обробка дивізієних та інших пісень маестром Степаном Гумініловичем, та виконання їх хором задовільнили найбільш вибагливого слухача. Треба сподіватися, що диригент-композитор С. Гумінілович не спиниться на дотеперішніх творах, а опрацюватиме аранжировки на інші воєвські пісні, популярні в Дивізії і УПА.

Присміно було завважити, як після концерту зайшов до гардеробу найвищий знаєць вокального мистецтва маестро Григорій Катистий, щоб поградувати зі шльогом хористів, а відтак на забаві за столиком обмінувались думками про вокальне мистецтво, його завдання на чужині, про дешевенку пісню виконувани найкращими ансамблями в Україні вміло передачу Московсько тут на чужині, а частенько копіювану нашими хорами тут на еміграції.

У першій частині програми були включені веселі дивізієні пісні: „Чи то буря, чи то гім“, „Розпрямуйте хлопці коні“, „При каноні стояв“ і інші. В останній пісні тенор-соліст Юрій Хомин, на тлі мураанда хору, довів пісню

до найвищого мистецького рівня. Другу частину програми хор почав релігійною пісню „Блажен Муж“, де хор мав більш шанси показати свою силу і голосову красу, де з п'яніссімо виходить і фортіссімо. Крещенда підносились немов морські хвилі, деколи спокійно-легенко, а місцями немов буревій і знову декрешендо.

Соліст С. Кривенський в заспіванню „Бандуристе, орле сизий“, своїм басом прямо зачаровував публіку. Дуже добре хор проспівав пісню „Вічний революціонер“ муз. Лисенка, яка своїм браурним виконанням заставила вибагливу публіку до довгих оплесків.

Стрілецькою пісню „Ой, у полі верба“, в якій знову знаменито полисувались солісти: А. Сорока, Юрій Хомин, В. Драбик і В. Лещинський, закінчено концерт, а на бажання публіки (на біс) хор проспівав „Там на дальньому небосхилі“.

Всі пісні, за винятком псалому „Блажен Муж“, хор виконував при фортепіановому супроводі, що був в знаменитих руках Христі Гарасовської-Шевчук.

Було б гріхом не згадати прекрасні строї хору і п'яністки, які разом на сцені творили чудовий образ.

В проміжжю, між окремими частинами концерту виступав в ролі Селепка Лавочник — вільний актор Володимир Довганюк, який своїми монологами з воєвського життя, підніс високо „температуру“ задоволені публіки.

На закінчення, Лев Кусяка — голова Клівлендської Станіції Братства, склав хорів подяку, закінчуючи словами: „Ви Бурлакиці заслужено здобули український Клівленд“.

З нагоди 60 років священства, та 85-ліття уродив нашого Патріярха Блаженнішого Йосифа Першого, хор „Многолітствієм“ закінчив концерт.

По концерті, на прийнятті для хору і гостей, була дружня віміна думок. Ще раз повторились подяки, градуляції і побажання чергових успіхів в турне по українських громадах Америки. Довго гості гуторили і стрічали знайомих та згадували „старі добрі часи“.

Після концерту гості бавились при звуках доброї оркестри В. Тельвака з Чикаго до „піз до другої години“. На цих імпрезах були гості не лише місцеві, чи околиці, але також багаточисельні дивізієники з дружинами з Детройту з Миссиссипі Трешневським на чолі, з Акрону, Люверну і інших.

Торонто-ської Станіції Братства кол. Вояків I-ої УД УНА доводиться окремо градулятувати, що хоч досить пізно, та все ж таки спромоглись організувати таку сильну, безконкурентну, мистецько-вокальну капелю, яка під кожним оглядом, як голосово-гармонійно, дисциплінована за так короткий час, зайняла належне місце серед чільних мистецьких ансамблів.

Великої „тайни“ успіхів хору „Бурлака“ з Торонто, треба мабути дошукуватися в самій ідеї, для якої хор „Бурлака“ покликано, а це плекати воєвське пісню і передавати її молодим поколінням.

Як відомо, його зорганізував гурт ентузіастів хорового мистецтва, в більшості колишні дивізієники як М. Галюк, теперішній голова, І. Гузовський, В. Чупринда, М. Німчук, С. Кривенський, Іван Шостак, якому Клівлендська громада заважчє призд хор з концертом і ряд багатьох дивізієників та їхніх синів та приятелів воєвської пісні.

Гостинний виступ хору „Бурлака“ з Торонто залишив Клівлендський громадський жмут ажостей хорового мистецтва, тому треба сподіватися, що хор, з диригентом С. Гумініловичем і п'яністкою Христєю Гарасовською-Шевчук завітас до інших українських громад Америки і Канади, а навіть відвідає побратимів залишених в Англії.

Л. К.

Зустріч громадянства з хором „Дніпро“

З багатьох українських імпрез, які відбуваються в Мінеаполісі, Миннесоті, шкавою і милою імпрезою була Зустріч громадянства з хором „Дніпро“, яка відбулася 2-го жовтня ц. р.

Цю імпрезу улаштував місцевий Відділ Українського Золотого Хреста із тією метою, щоб спільно виявити признання і вдячність хорів за його довголітню працю і його осягні.

Відділ УЗХ це по суті, харитативна організація, яка зуміла за 25 літ свого тут існування зібрати поважні суми грошей та розіслати потрібному українцям. Для осягнення своїх шльей Відділ УЗХ розвинув широку діяльність у різних напрямках, не поминаючи і культурно-мистецького.

На Зустріч, крім хористів прийшли і їхні родини, а також і місцеві священники та багато громадян обох близьких міст Ст. Полу і Мінеаполісу, які вивопили шльер залю церкву св. Михайла, яку по-мистецьки прибрала членка УЗХ п-ні Ала Правдук.

Вечором проводила голову Відділу шльї організації п-ні Міка Янович-Реймонд. Вона, привітавши всіх присутніх, запросила о. протоієрея М. Кулановича провести молитву. Відтак запросила всіх до вечери. Після вечері п-ні М. Янович-Реймонд подала характеристику хору й висловила йому признання за його працю. Хор „Дніпро“ не обмежується лише до концерту для своїх громадян у місцевості свого діяння, він відвідує й інші міста, як Вінніпег, Чикаго, Вайнону, Фарго й ін. Він виступає також з концертами і перед англомоною публікою: у телебаченні, в різних університетах і при інших нагодах, де треба демонструвати українську пісню.

Хор існує безперервно вже 19-літ і своє існування завдячує в першу чергу своєму талановитому і дуже працюючому диригенту М. Бриневі і не менше хористам, які з повною любов'ю до української пісні не жалюють свого часу ні труду на працю для хору. Він залишить по собі тривкі пам'ятки. З ініціативи хору в 1962-му році зас-

новано Видавництво першого на цілий світ українського музичного журналу під назвою „Вісті“, які втішались дуже прихильною критикою. Дев'ять літ видавано його тут на місці, а відтак передано до дальшого видавання українським громадам на школі Америки.

Теж великим здобутком хору „Дніпро“ є платівки, яких вийшло до сьогодні три. Наступні покоління, слухаючи цих платівок, зможуть мати вір зразкового хору. Закінчуючи своє слово, п-ні Янович-Реймонд побажала хорів ще довгого і славного існування, в шльї за чим шльа зала відспівала гучно „Многая Літа“.

З черги секретарка УЗХ п-ні Зірка Данилюк відчитала ряд уривків з листів, які надійшли до хору, у зв'язку з появою платівок. У всіх листах висловлюється вдячність хорів, а це диригентів, хористам і проводів за видання платівок, слухання яких викликає насолоду. Всі в один голос підкреслювали мистецьке виконання пісень, велику дисциплінованість і зіспіваність, а при тому і знамениту дику хору. Не менша похвала припадає солістам, як також і акомпаньментові, який є чіткий, при тому ніжний. Всі вважали хор „Дніпро“ одним з найкращих. Голова місцевого Відділу УЗХ згадала, що на другий рік припадає 20-ліття існування хору. В імені всіх промовила ще голова місцевого Відділу УККА п-ні Люба Менжега, яка подякувала хорів за дотеперішню його діяльність, висловивши віру в це, що хор буде розвивати далі свою працю досі наміченим шляхом.

Після цього голова Управи хору О. Цареградський і диригент п-ні М. Бринь подякували Відділові УЗХ за улаштування цього Вечора-Зустріч. Вони також відмітили, що шлях праці хору був не легкий, але коли вдалося побороти всі труднощі долі, тепер є надія і на дальше успішне існування хору.

Отець протоієрей Н. Метулінський молитвою закінчив програму Вечора.

Іван Янович

Виступ-концерт Студії проф. Ігоря Білогруда

У суботу, 18-го червня ц. р. відбувся вже 26-й виступ-концерт Студії проф. І Білогруда в залі XIX Сторіччя Жіночого Клубу в Оак Парку, Іл. Студія проф. І Білогруда є одна з найстаріших та найкраще організованих шкіл систематичного навчання гри на фортепіані. Ці виступи, як також всі лекції мають формат та характер Київської чи Віденської консерваторії.

Такі іспити-концерти відбуваються двічі в рік: один в лютому, має більш обмежений приватний характер, а другий, весняний — є публічний. Цей весняний концерт вже є постійною, щорічною, в мистецькому атракції, що має шльоку публічну фреквенцію з Чикаго та околиці. Весняний концерт є переглядом праці та осягів кожного учня за цілий рік, та є старанно підготований, де кожний пасаж, рух та нюанс є удосконалені.

Проф. І. Білогруд, як знавший і досвідчений педагог (а також скромний автор широкого музичного репертуару), старастарся дати кожному учневі фундаментальні музичні основи, як також старастарся ознайомити учня з перлинами світової слави композиторів, різними періодами та стилями музичної літератури.

Особливу увагу професор присвячує творам українських композиторів. Як педагог він старастарся пояснити, що кожний музичний твір має свій зміст, де автор хоче щось висловити, замалювати, — тільки замість слів, полотна чи фарб, всякі почуття, настрої є висловлені гармонією звуків.

Програма складалася з двох частин: у першій частині грали молодші учні, в другій — більш заванзовані та старші студенти. Програму концерту розпочали дві сестрички — Тамара і Таїса Коломисевич, виконуючи Сонатини в Ф. Бетговена на два фортепіяни.

В першій частині грали: Раїса Маркевич, Катина Грушевська, Марко Павлик, Михайлик Таран, Раїса та Андрійко Карасейчук, Андрій Джулінський, Петрусь Дудко, Марія Гловацька, Тереза Куріца, Таїса і Тамара Коломисевич та Євген Яремчук. Першу частину закончили Ліда Джюлінська та Марта Качмарик, виконуючи дует „Весільний марш“ в „Трольгауген“ оп. 65 ном. 6 Гріга.

По короткій перерві другу частину почали Гарві-Вовк та Павло Гончаров, які відіграли дует „Варіації“ оп. 35 Санта-Санс.

В другій частині грали: Ірена Ткачук, Павло Гончаров, Марта Качмарик, Ульяна Боднар, Ліда Джюлінська, Гарві Вовк, Константина Яремчук та Дженелл О'Бріен.

Концерт браурно закінчили Константин Яремчук та Дженелл О'Бріен дуетом „Тарантелла“ оп. 17 Рахманінова. Всіх учнів щедро обдарували оплесками присутні.

По концерті роздано свідоцтва, а нагороди за визначну працю отримали такі учні: Марко Павлик, Константин Яремчук та Дженелл О'Бріен.

Професорові І. Білогрудові належить признання та сердечна подяка від учнів та батьків за його педагогічну працю, яка доповнює та поширює загальне образотворення культурної людини.

Т. Куріца

3 діяльності Літературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку

Повакаційний вечір

Літературно-Мистецький Клуб у Нью Йорку розпочав свою діяльність в осінньому сезоні у п'ятницю, 30-го вересня ц. р. своїм „Повакаційним Вечором“, у якому взяли участь: Христина Карпачівська — солістка, Катерина Чічка-Андрієнко — фортепіанний акомпанімент, Іван Керницький — ікер — актуальні гуморески, Теодор Терен-Юсків — показ прозорок із наших демонстрацій. Програму вечора провадив маестро Степан Крижанівський.

Вечір відкрив голова Клубу, інж. Іван Жуковський, вітаючи учасників програми, також членів Клубу і присутніх гостей з початком нового сезону традиційних п'ятнических вечорів. Далі виступили: Христина Карпачівська — солістка, Катерина Чічка-Андрієнко — фортепіанний акомпанімент, Іван Керницький — ікер — актуальні гуморески, Теодор Терен-Юсків — показ прозорок із наших демонстрацій. Програму вечора провадив маестро Степан Крижанівський.

Опісля феєстоніст Керницький — ікер прочитав свої вакаційні гуморески „Туристи з України“ і „Козацька медицина“, про яку згадує французький подорожник Боплан, що складалась з горілки і стрільного гарматного пороку та краще допомагала нашим козакам у їхніх хворобах, ніж сьогоднішні пеніциліни.

Пані Христина Карпачівська при акомпаніменті проф. Чічки-Андрієнко відспівала французькою мовою — „Martini, Plaisir d'amour“, арію Розіні з опери Россіні „Barber of Seville“ по-італійськи та пісню Р. Купчинського „Як стріляти в Україні“. Відзначили аудиторія довготривалими аплодисментами подякувала співачці за гарне мистецьке виконання цих пісень. До повного успіху цієї музичної частини програми причинилась теж своєю акомпаніментом проф. Чічка-Андрієнко. Від Управління Клубу маестро Крижанівський обдарував обидві пані китицями квітів.

З черги маестро Терен-Юсків висвітлював свої прозирки, схоплені під час численних українських демонстрацій в обороні заперотеного до советських в'язниць Валентина Мороз, далі демонстрації під будинком ОН при 42-й вулиці, а також з-перед двох років під пам'ятником Тараса Шевченка, де були присутні Митрополит Мстислав, Владика Лостен, д-р Марія Бек, д-р Добрянський і багато інших. Були дуже гарні кольорові прозирки з фестивалю на 7-й вул. під церквою св. Юра в Нью Йорку, зокрема танці дівчат і хлопців на збудованій естраді. Вкінці дуже багато прозорок з великої вересневої демонстрації ц. р. на вулицях Нью Йорку, коли маршували колонні наших молодеческих організацій і багато інших прозорок що зображували що справді грандіозну демонстрацію. Присутні тепло подякували авторів за його труд і фотографічне мистецтво. Вечір закрив маестро Крижанівський.

Югославія сьогодні

Під такою назвою проф. д-р Петро Гой виступив 7-го жовтня 1977 р. доповідь в рамках щотижневих п'ятнических вечорів. Д-р Гой вже декілька разів побував у Югославії в наукових справах, зацікавившись югослав'янськими народами, їх мовою, наукою, побуту, шкільництвом та їхнім життям. Сама назва „Югославія“ — це штучний твір, що постав по 1-й світовій війні після розпаду давньої Австро-Угорської монархії. Ця держава справді правдива мозаїка народів, а побудована на федеративній підставі більш примусовий як добровільний. Під теперішню пору нараховує 22 мільйони населення, а в її склад входять 6 республік і два автономні краї. Республіки є такі:

сербська, хорватська, боснійсько-герцеговинська, чорногорська, словенська і македонська. Населення Югославії приналежить головним до двох віровизнань: православного 41 відс.; римокатолицького 37 відс.; магометан є 12 відс. дещо жидів, протестантів тощо. Православні — це серби, римокатолики — це хорвати і словінці. Католики мають свою ієрархію, а найстаріший між ними саом є наш архієпископ Букатко, що резидує в столиці Београді. Досить цікаві там парламентарні та інші вибори, бо на те саме місце можна бути вибраним один раз, за винятком держави.

Коли говорити зі знайомими громадянами тієї держави по-ширше, то там домінує тепер страх і невпевненість завтрашнього дня після відходу Тіта з цього світу. Питання, що тоді станеться і чи ця держава вистається в тій самій формі як досі — такі непокоїть населення, бо між республіками є тертя, а советські сідьська недалеко. Теперішні політики Югославії балюються поміж Заходом і Сходом і не хочуть напружувати ні-одної сторони, зараховуючи себе до нейтрального світу. Сам Тіто — родом хорват, окреслений римокатолик, колишній горажнин Австро-Угорщини. З фаху — вивчення ковалів. Довгий час жив в Україні і там працював до 1937 р., тому знає українську мову. Всі закони і розпорядження видаються в Югославії в п'яти мовах, також руснацьким діалектом.

Друга світова війна видивнула Македонію, як окрему республіку в складі югослав'янської держави зі своєю мовою і своїм церковним життям, бо македонці мають свого православного архієпископа і чотирьох єпископів. У XVIII греки злікували македонських архієпископів, як злікували сербське і болгарське, підчиняючи ті церкви своїй верхності. Після 2-ої світової війни македонці повернули свою ієрархію і архієпископство в Скоп'є в 1946 р., хоч серби цього не визнають. В Македонії помічується своєрідний національний патріотизм, церква в них — це половина республіки, як кажуть. Ця македонська республіка дуже піднеслась у всіх аспектах культурно-економічного життя, видно опіку центрального уряду, що не жалуге фондів на будівлі, дороги тощо.

Коли йде про поселення наших братів в Югославії, то живуть вони у двох більших групах: в Керестурі і Банялюці. До Керестуру переселились наші поселенці головно з Прип'ятини. Приїхали сюди на справді багатющу, дуже урожайну землю і принесли зі собою культурно-цивілізаційну вишність над місцевим населенням, згадати б що вони навчили тубільців сербів пекти хліб і багато господарських робіт, яких тамті не знали. Друга група — це пізніші наші вихідці з Тернопільщини і Закарпаття; вони живуть в Банялюці і околицях. Тут земля бідна, не дуже родюча.

Обидві групи нараховують згідно з переписом з 1971 р. 40 тисяч населення, із цього 14 тисяч записали свою національність як українську, а 25 тисяч вписались, як руснаки. Обидві групи живуть в сербській республіці, але в автономній області Воеводина. Одна група від другої віддалена на понад 200 кілометрів.

Наші поселенці мають свої школи, і між іншим, д-р Гой відвідав нашу школу, відбудовану після землетрусу заходами і коштом ЗУДАК-у та Українського Народного Союзу, що в цій околиці найбільша і найгнітніша. Також мають своїх учителів. Понад дві тисячі молоді не має змоги вчитися у своїй школі, але навчаються українською мовою на курсах українознавства. Наші поселенці мають також свою пресу у виді п'яти журналів і тижд-

Українці міста Бостону вітали д-ра Михайла Штерна

Бостон, Масс. — Тут заходом Українського Конгресового Комітету Америки, Відділу в Бостоні, відбулася в неділю, 16-го жовтня ц. р., в залі української церкви св. Андрія, зустріч з д-ром Михайлом Штерном. О год. 1-й по полудні, представник УККА Відділу в Бостоні, заступник голови, та культурний референт зовнішніх зв'язків мгр Орест Шудлюк та представник Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Відділу в Нью Йорку д-р Іван Ділюк, зустріли та привітали д-ра М. Штерна на летовищі, де він прибув зі своєю дружиною та синам.

По обіді з представниками, д-р Штерн прибув до залі вищезгаданого парафі, де відбулася стріча з українськими Бостоном, околиці і сусідніх стейтів. При вході до залі д-ра Штерна з родиною привітав голова церковного комітету української православної церкви св. Андрія, Йосиф Харина, а заслужений парафіан тієї церкви Данило Бортник, привітав д-ра Штерна хлібом і сіллю. Дружині д-ра Штерна діти Рідної Школи вручили книжечку. Гостей запроваджено до головного і почетного стола, за яким сиділи представники всіх місцевих товариств і організацій. Голова Відділу УККА, інж. Конрад Гусак представив і привітав гостей, попросив о. дєкана П. Огірка провести молитву, по котрій слідувала смачна перекуска, пригостована жінками Відділу УККА.

По перекусці голова Відділу представив присутнім провідника церемонії зустрічі мгра Ореста Шудлюка, що коротко з'ясував присутнім біографію д-ра М. Штерна, записавши його, щоби розказав присутнім про теперішню ситуацію в Україні, про рух спротиву українського народу, та про власні переживання в Україні з котрої він недавно приїхав. З гучними оплесками д-р М. Штерн вийшов на сцену, і дієсно він говорив те, що ми всі часто хочемо чути і знати про наш народ, він говорив широко з глибини свого серця, він давав вказівки для українців, щоби так трималися купи, як тримаються жиди. Він сказав: „Жиди борються два тисячі років і злобули свою вільну державу, ви українці так довго чекаєте не будете, тільки будьте з'єднані і пригостовані, старайтеся співпра-

цювати з УККА зі всіма українськими організаціями і товариствами, не слухайте агітаторів чи провокаторів, які приїжджають з України і говорять, що в Україні все добре — це неправда на Україні нема добробуту, нема волі, церква позамікані, священники поарештовані, русифікують наші школи — наряд український є дуже пригноблений, але, однак, не скорений, дисидентський рух переходить дуже скоро з міст на села, бунт і ненависть можна завважити між нашими людьми.

По скінченні промови д-ра Штерна виступили дискусія, де багато осіб зі залі ставили питання, на які д-р Штерн давав дуже задовільні відповіді. По скінченні запитів і відповідей, ведення програми перервав представник Українського УЛТПА, Відділу в Нью Йорку, д-р Іван Ділюк; він представив членів Відділу Лікарського Товариства, які прибули зі стейтів Коннектикат, Роуд Айленд і Массачусетс. Він різнож від Відділу вручив подарунок д-ра М. Штерна і його дружини з такими словами: „Просимо прийняти ласкаво від нашого Відділу маленький подарунок, як вислів широкосердечної подяки, та відносності Вам, за Вашу так велику роботу, для нашої поведеної невини — України, яка сьогодні страждає під комуністичним ярмом. Так закінчилась перша частина зустрічної церемонії з д-ром Штерном і його родиною. Даліше приступлено до другої — мистецької частини, провідником якої був д-р мгр Орест Шудлюк. До другої мистецької частини входили сольові виступи, гра на бан-дурі, фортепіанно-сольові співу як різнож виступ старшого і молодшого юнацтва СУМА в Бостоні. Д-р Штерн і його дружина були дуже захоплені цими виступами, кажучи, що це чиста Україна в Америці.

На закінчення програми голова Відділу інж. Конрад Гусак, що раз подякував д-рові Штернові і його родині, за стрічу з нами, що він загостив до бостонської української громади. Молитву на закінчення провів протоієрей о. Мирон Пахолок. Відтак зала грімко відспівала д-рові Штернові „многая і благая літа“.

Н. Н.

Спомини про Ольгу Черник

...Троє дітей виховала пані Кобзарєва у Львові, а жити їй доводилося сутож на малій пенсії вдови по залізничному урядові. Але діти вирости на славу, талановиті й мішні, по-козацьки вродили, не дарма й прізвища їх якесь степове, не львівське — Кобзарі. Син-одинак-бойовик і футбольний зоря, молодша дочка здобула половину всіх західно-українських жіночих спортивних рекордів. Тільки середуша дочка Оля, начебто нічим не вирізнялася в спорті чи в громад, зате вона була в родині особливою красунею.

Я пам'ятаю її молоденькою пластуницею в блакитній хустині 44-го куреня. Тендітне, неміслівне, трохи химерне дівча завернуло голову не одному пластовому „другові“, а коли ми хотили докучити нашому куринному, Грицькові Бобкову, то вистачило було крикнути на авесь голос: „Кобзарівна!“

І краса, здавалося, приналежала Олі Кобзарі шаста в життя. Вона вийшла заміж за інженера Олексія Черника (брата легендарного стрільського героя — Федора), видатного кооператора, згодом одного з директорів Центросоюзу. „Добра партія“, в нас казали тоді. Правда, дітей у них не було, але тим більше кохали вони одне одного.

Та прийшла війна й еміграція, загинув Центросоюз і прийшовши Черникам починати життя наново, в чужім далекім Чикаго. Тендіт, елегантна Оля пішла працювати на фабрику, чоловік її працював не покладаючи рук. Нове іммігрантське подружжя доробилось деякого майна й урешті рішилися відпочити ближче до своїх. Купили хату близько до славної „Кобзарівни“ до „Гантерської України“ й тут сподівали-

ся прожити золоту осінь життя. А химерна доля пожартувала з них. За кілька місяців помер несподівано Олексій Черник і Оля страшенно пережила цю втрату. Лиш поволі, після довгого часу її пошастало віднайти духову рівновагу, на новому поселенні в „Поліс Гук Тауер“, у Джерзі Сіті. Чепурне мешкання, миле товариство, взаємні відвідини й гостини, громадські імпрези зараз же „за водою“, в Мангеттені. Не вже знову „Золота Осінь“?

Та прийшов новий, важкий удар: тому два місяці помер єдиний брат її, блискучий і успішний, колишній гордість сім'ї — Іван Володимир Кобзар загинув в автомобільній катастрофі. І знеможене працюю, чужиною й горем серце Олі не витримало, півтори місяці пізніше вона померла несподівано в чужому, неприємному й неохайному шпиталі.

Коли ми прощались з нею в останній вечір на шпитальному „Відділі інтенсивного лікування“, серед жалюх парфюмерної електричних сервісів, „шо-ків“, автоматів штучного віддихання, то мені, за зболілим, півмертвим тілом постарілої жінки, привидівся давній спомин: молода пластуночка в блакитній хустці, предмет юнацьких зітхань половиною моїх товаришів... Таке воно життя!

Б. Б.

Пам'яті Теодосії Стельмах

Дня 27-го серпня ц. р. при численній участі близької та дальшої родини, приятелів і знайомих та представників різних організацій, відправлено на вічний спочинок на цвинтарі Маунт Олівет у Детройті св. п. Теодосію Стельмах, довголітню пащохняну церкву Непорочного Зачаття у Гемтреку, Міч.

Сл. пам'яті Теодосії Стельмах народилася 24-го квітня 1897 р. у Західній Україні, а заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у вічність 25-го серпня ц. р. після довгої та важкої серцевої недуги, залишаючи в глибокому смутку мужа Григорія — колишнього Січового Стрільця, хоружного, дочку Ірину і зятя інж. Остапа Захарюх. Єдиний син Покійної — Нестор, склав своє молоді життя як Старшина Української Повстанської Армії в обороні Батьківщини.

Сл. п. Теодосія Стельмах, з родини Біло, колишня учителька і головна секретарка суду Вільної України повіту Вишнівчик 1918/19 років. Вже від наймолодших років вона була суспільною діячкою на релігійно-національному полі, за що зазнала великих терпіння від усіх трьох окупантів — польського, советського та німецького. Як молода інтелігентна особина, п-ні Біло належала до молодеческих організацій, церковного і світського хорів та провадила театральний гурток і давала приватні лекції в Рогатинському повіті. 4-го листопада 1923 р. одружилася з кол. Січовим Стрільцем — Григорієм Стельмахом. У Західній Україні св. п. Теодосія Стельмах займала головні пости в організаціях: Т-во „Просвіта“, Кружок „Рідної Школи“ та Кружок „Української Жінки“. За її старанням Кружок „Української Жінки“ передплачував „Жіночу Волю“ і „Жіночу Доло“. Вона організувала була приватну українську початкову школу на хуторі Вага, затверджено польською владою. За старанням цієї молоді ентузіастичної матері кожна дитина в її місцевості передплачувала журнал „Дзвіночок“. До її юридичної належала контролі кількох дитячих садків Підгайського повіту. Вона була керівницею дитячих концертів і перекладала курси трикотажства, кулінарства, народних танців та успішно ставила театральні вистави. Рівнож виголо-

шувала реферати на вихов. і культурно-освітні теми в Україні.

Прибувши до Детройту 1948 р., сл. п. Теодосія Стельмах працювала в організаціях: Союз Українок Америки, Золотий Хрест, Український Конгресовий Комітет, Сестрицтво, Комітет „Мати і Дитини“, вона ніколи не жаліла праці, сили ні часу чи поради для всіх хто до неї за тим звертався. В СУА сл. п. Т. Стельмах виконувала функції протоколянтки і кореспондентської секретарки, давала реферати про працю жіноцтва і боротьбу УПА на Рідних Землях. Опрацювала була історію 63-го Відділу СУА до Конвенційної Книги, була делегаткою на Конвенції та брала активну участь у всіх ділянках праці. Для жіноцтва журналу „Наше Життя“ ця невтомна діячка приєднала 71 передплата, за що одержала 5 нагород, а за всі заслуги удостоїлася Почесного Головного через Центральну СУА 1965 року. Як голова К-ту „Мати і Дитина“ протягом 5-ох років, сл. п. Т. Стельмах вклала неосінену працю „Милосердя Самарянина“, організуючи, пакуючи, вивозячи допомогу залишеним в Астрії та Німеччині. Не жаліла вона часу і для УККА на терені Детройту, де довгими роками займала пост місто голови і референта збірки Національного Датку, а за один рік 1964 вона сама зібрала понад 1,600.00 дол., а збірку Нац. Датку Відділу довела до суми трьох тисяч і в шістьдесяти роках займала передове місце між збірщицями. Сл. п. Т. Стельмах теж причинилася до успішних збірок Фонду Української Катедри в Гарварді. У Сестрицтві Непорочного Зачаття протягом трьох років була кореспонденткою протоколярною секретаркою, а в 1968 році скомпонувала звіт праці за нагоди 50-річного Ювілею Сестрицтва.

Сл. пам'яті Теодосії Стельмах закінчила свою земську трудолюбну мандарину, переплітану тернистими шляхами польських пафшійкацій та тюрем і московсько-советських тюрем 1939—41 та німецьких переслідувань, але дух її невтомної діяльності та беззастрешного патріотизму житиме повік у серцях ширших українців! Дня 27-го серпня ц. р. в церкві Непорочного Зачаття в Гемтреку, Міч., заупокійну Службу Богу відправили о. д-р ігумен Інокентій Лотоцький ЧСВВ, о. д-р Сергій Фединак ЧСВВ і о. Дмитро Височанський.

У прощальному слові, о. д-р ігумен І. Лотоцький ЧСВВ підкреслив три важливі чесноти сл. п. Теодосії Стельмах, першу — глибоку пошану до Бога. Другу — безмежну жертвенність і працьовитість для Церкви й народу та підкреслив, що Покійна вишила високої мистецької вартості рушник для нашої церкви на пульт під Святе Письмо, який вживається за нагоди великих торжеств. І третю — чесноту — це беззастрешний патріотизм та порівняв Покійну із Матір'ю спартанкою, що поблагословила свого єдиного сина на війну з ворогом і на смерть, бож вона вишла спокійно прийняти вістку про смерть свого сина Нестора — Старшину Української Повстанської Армії, що впаав за волю України. На цвинтарі, від Союзу Українок Америки Відділ 63, п-ні Блашкевич, прощаючи Покійну Теодосію Стельмах із великим признанням коротко з'ясувала її працю для українського народу за океаном, зокрема підкреслюючи невтомну довголітню працю для СУА та головування в Комітеті „Мати і Дитина“. Рівнож, п-ні Блашкевич зазначила, що сл. п. Т. Стельмах належала до тих рідкісних осіб, що ім різні організації завдячували свій рист.

Сл. п. Т. Стельмах була членкою 94-го Від. УНСОУ з у.

Орп

Фільм „В неділю рано зілля копала“

В неділю, 21-го серпня ц. р. на Осені СУМА в Елленвіллі, багато гостей, які прибули на бенкет і семінар „Народної Поміч“, та багато виховників і сумівської молоді, мали нагоду бачити перші українські фільмові картини на чужині, які виготовив артист-ілюстратор і довголітній виховник Ю. СУМ-у Теодор Кузьмів з Балтимору.

Щоправда, Т. Кузьмів ший час шукав добрих виховних метод для української молоді, тому у всіх юно-сумівських відділах, де він був виховником, як Берхтсгаден — Німеччина, Бруклін, Н. Й., і тепер двадцять років в Балтиморі, він крім вишкільних занять творив мистецькі гуртки, а передусім драматичні, де молоді вивчала рідну мову і рідну культуру. Виховник Т. Кузьмів, коли прибув до ЗСА то зауважив, що наша дітвора шліми годинами сидить при телевізійних апаратах і захоплюється досить немудримі картинками. Тому, коли закінчив малярську школу в 1966 р. і дістав посаду ілюстратора, то негайно почав використовувати всі вільні хвилини, та виготовляти для української дітвори і старших українські виховні картини.

Протягом 11-ох літ мистецької праці він накрутив чотири прекрасні фільми. Перших 2: „Катерина“ на підставі Т. Шевченка і „Стралайна Мати“ з боротьби УПА, є вузькокасетові і тривають по 20 хвилин. А фільм „Дочка України“ з народної казки і фільм „В неділю рано зілля копала“ на підставі О. Кобилянської, то є середньоткасетові і тривають по 1 1/2 години. Всі вищезгадані фільми є кольорові, прекрасно озвучені в українській мові з музикою і співом та урешті в рисунковим способом.

Для фільму „В неділю рано зілля копала“ автор-артист Теодор Кузьмів ви-

Теодор Кузьмів у своїм студію

готовив понад дванадцять тисяч (12,000) рисунків і згідно з повістю представив чарівну красу наших Карпат наших звичаїв, як ніч Івана Купала, вечерніші, мандрівку шиганів по горах, нещасну долю Маври, любов Тетони і Гріція і т. д.

Авторові цього фільму, ширю допомагала його дружина Параня, яка походила з Гуцульщини і оповідала йому про гуцульські звичаї, строї, будови дерев'яних хат, колиб і т. д.

В скарку часі не лише місто Балтимор, але всі українські громади у вільному світі, будуть мати нагоду, бачити ці чарівні фільми.

Артист-ілюстратор, а в першу чергу виховник сумівської молоді Теодор Кузьмів, вже неодноразово доказав свою велику відданість в ділянці виховання української молоді, тепер знову заявив, що приходить з висвітлювання будуть призначені тільки на виховні цілі.

Про час і місце висвітлювання його виховних фільмів своєчасно проголоситься в українській пресі.

А. М. К.

35-ліття УПА в Ірвінгтоні

Громадський Комітет для відзначення 35-ї річниці від створення УПА, який оснований з ініціативи Організації Визвольного Фронту, та під патронатом місцевого Відділу УККА, підготував гідне відзначення цієї славетної в нашій історії події. В неділю, 16-го жовтня в українських церквах обох віровизнань були відправлені панахиди за спокій душ поляглих борців. З цієї нагоди священики всіх трьох церков сказали відповідні до хвилини промови. Вечері в Українському Народному Домі відбулася святочна академія. Після відспівання національного гімну на залі вмаршували зі своїми прапорами колишні воїни: УПА, ОБУВА, 1-ої і 2-ої Дивізії УНА, Вільне Кошарство і Українсько-Американські Ветерани та молоді СУМА, Пласту і ОДУМУ Вони усталились перед сценою, а прапори поклали на сцені. Програму свята відкрив голова Комітету інж. Богдан Мак, привітавши присутніх на залі о. о. Михайла Кузьма, який вживався за нагоди великих торжеств. І третю — чесноту — це беззастрешний патріотизм та порівняв Покійну із Матір'ю спартанкою, що поблагословила свого єдиного сина на війну з ворогом і на смерть, бож вона вишла спокійно прийняти вістку про смерть свого сина Нестора — Старшину Української Повстанської Армії, що впаав за волю України. На цвинтарі, від Союзу Українок Америки Відділ 63, п-ні Блашкевич, прощаючи Покійну Теодосію Стельмах із великим признанням коротко з'ясувала її працю для українського народу за океаном, зокрема підкреслюючи невтомну довголітню працю для СУА та головування в Комітеті „Мати і Дитина“. Рівнож, п-ні Блашкевич зазначила, що сл. п. Т. Стельмах належала до тих рідкісних осіб, що ім різні організації завдячували свій рист.

Пані Кобзарєва у Львові, а жити їй доводилося сутож на малій пенсії вдови по залізничному урядові. Але діти вирости на славу, талановиті й мішні, по-козацьки вродили, не дарма й прізвища їх якесь степове, не львівське — Кобзарі. Син-одинак-бойовик і футбольний зоря, молодша дочка здобула половину всіх західно-українських жіночих спортивних рекордів. Тільки середуша дочка Оля, начебто нічим не вирізнялася в спорті чи в громад, зате вона була в родині особливою красунею.

М. К.

Нова виставка...

(Закінчення зі стр. 1-ої)

була також голова Головної Управи СУА мгр Іванна Рожанковська, секретарка ГУ СУА пані Марія Савчук, також велика ентузіастка Українського Музею, та багато інших членів ГУ СУА.

Незаперечна заслуга цієї прикладної виставки, яку треба сподіватися, оглядають тисячі українців, в тому, що вона дала наочне уявлення про багатство українського народного мистецтва, помімо того, що вона включає тільки одяг, вишивку, тканини і народні одяги різних областей України другої половини XIX і початку XX сторіччя.

Одною з перших не-українських відвідувачів виставки була пані Мерієн Фрідлендер, член Міської Ради

Нью Йорку, яку супроводила пані Оксана Грабович, даючи їй відповідні пояснення. Пані Фрідлендер заявила, що Український Музей робить велику роботу і він заслуговує також на підтримку міста. У вечірніх годинах виставку оглянув також Роберт Вагнер, молодший, кандидат на президента дільниці Мангеттен.

Час і години відвідин Музею: середа, субота і неділя: год. 1-5 по полудні; п'ятниця год. 3 до 7 вечора.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

ЛИТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ У НЬО ЙОРКУ
136, Друга Еванго, 2-й поверх

П'ЯТНИЦЯ, 4 ЛИСТОПАДА, 1977 РОКУ
СКУЛЬПТУРА І ПОЕЗІЯ
МІТРАЛИ БЕНТОВ—КАРДИНАЛОВСЬКОЇ

1. Читання поезій з показом прозірок її скульптур
2. Техніка відлітання скульптури з бронзи
3. Аудіо-візуальна програма „ШЛЯХ ЛЮДИНИ” (поезія, скульптура і музика)

Вступне слово виголосить ред. УЛЯНА ЛЮБОВИЧ

Початок — год. 7-ма вечора

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ
АМЕРИКИ ВІДДІЛ НЬОАРК-ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.
УЛАШТУВУЄ

ГРОМАДСЬКУ ЗУСТРІЧ
з Д-РОМ МИХАЙЛОМ ШТЕРНОМ

■ НЕДІЛЮ, 6-ГО ЛИСТОПАДА 1977 р. о. год. 4-30 по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 ПРОСПЕКТ ЕВНЮ, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

Д-р Михайло Штерн, недавно звільнений із союзу, що у зв'язі з тим, що він був під тиском сильної опії вільного світу
• поділитися з присутніми своїми переживаннями під час судових розправ і в ув'язненні
• поінформувати про сучасне положення в Україні
• з'ясувати потреби допомоги нашому народові в обороні його людських, національних та політичних прав.

Після доповіді і відповідей на запити присутніх,
товариська гутірка при закускі і чаю.

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТІ ЗАПРОШУЄМО ВСЕ
ГРОМАДЯНСТВО НЬОАРКСЬКОГО ОКРУГІ ТА ВСІХ
ІНШИХ МІСЦЕВОСТЕЙ СТЕЙТУ НЬО ДЖЕРЗІ

ВИСТАВКА ОЛІВ ТА ГРАФІКИ
АРКАДІ ОЛЕНСЬКОЇ-ПЕТРИШИН

5—19 ЛИСТОПАДА 1977 Р.

КАНАДСЬКО—УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ФУНДАЦІЯ
2395 BLOOR STREET West
TORONTO, ONTARIO

Відкриття: НЕДІЛЮ 6 ЛИСТОПАДА від 2-ої до 6-ої п. о.

На запрошення Фондуції мистець висловити свої погляди про Новий Реалізм о 5-й год. в час відкриття.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛ В ДЖЕРЗІ СІТІ

ЗАПРОШУЄ ВШ. ГРОМАДЯНСТВО НА

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
ПРИСВЯЧЕНУ 59 РОКОВИНАМ
ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

що відбудеться в НЕДІЛЮ 6-ГО ЛИСТОПАДА 1977 р. о. год. 4-й по пол.
у великій залі УНДОМУ при 96 ФЛІТ вул.

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

- Д-р Володимир Душник — святочна доповідь;
- Хор 71-го Військового СУА в Джерзі Сіті, диригент інж. Дмитро Олійник;
- Артисти української сцени — Валі Калін і Іванна Кононів, аккомпанімент Тарас Леванський;
- Фортепіанове сольо — Орест і Арієта Гарасимчук — учні УМІ, кл. проф. Г. Мирошніченко;
- Школа Українознавства і Пласт — декламатії.

Того ж дня, в українській кат. церкві св. Петра і Павла, після співаної Служби Божої буде відправлена ПАНАХИДА за тих, що поглигли в боротьбі за волю України.

ЗАМОВЛЯЙТЕ АЛЬБОМИ НА СВЯТОЧНІ ДАРУНКИ

Складіть ЕКЗЕКУТИВУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ подяку відомо, що АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ БУКОВИНСЬКИХ ВЗОРІВ в традиційних кольорах вже випущений, отже замовляйте.

Збірка нараховує 1406 творів на 74-ох окремих сторінках українською, англійською і французькою мовами, включно з історією, інструкціями і мемуарами, як можна пристосувати збори до модерної ноші. Книжка має історичну вагість.

Кожна сторінка, розміром 9 1/4" на 13", в добре розрахована, щоб їх можна було легко відчитати для вивчення.

Книжка видана в твердій оправі і може послужити вам як найкращий подарунок на свята, весілля, дні народження, ювілей, і т. д.

Ціна Альбому в Канаді — \$32.50 з оплатою; в Америці — \$34.00 з оплатою.

Ціна пова граніційна Канаді і Америці — \$35.00 з оплатою.

Просимо вислати Моней-Ордер на повну суму ціну і оплату — з Вашим найменуванням на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N., EASTERN EXECUTIVE
ALBUM COMMITTEE CHAIRPERSON — MRS. M. TELEGRA
1402 HALL AVE. WINDSOR, ONT. N9X 4B4

Ювілейна зустріч Т-ва

„Бойківщина” в Філадельфії

У неділю, 16-го жовтня, о.р. в Філадельфії у залі УСТ „Тризуб” відбулася Ювілейна Зустріч Головної Управи і Філадельфійського Військового Війська „Бойківщина”. Голова Головної Управи мгр Мирон Утриско, відкриваючи Зустріч зазначив, що у вересні ц. р. минає 10 років від оснування першого Комітету Бойківщини на Стрічі в Гамільтоні, Канада. Країни Бойківщини вперше зійшлися, щоб зорганізувати працювати над збереженням своїх „гарних звичаїв, обичаїв, народної ноші, мистецтва, традицій та досліджувати і списати славу історію минулого бойків. В слід за Канадою пішли країни Бойківщини в Америці і в інших частинах світу, що їх очолила Головна Управа з осідком в Філадельфії. Філадельфійський Військ з Головною Управою вперше відзначає щасливе 10-річчя приготуваною програмою, до перепроходження якої попросив інж. Мирона Ганушевського.

Програма розпочалася виступом Христі Ракочі, першої княгині з Балу Преси від „Літопису Бойківщини”, яка відчитала віршовий нарис „Різдвяний Дар”. Тріо „Соловейки” під керівництвом проф. Зої Маркович відспівали „Марш Куреня Вовків”, „Била мене мати”, „Намистечко” і „Марш Сіроманців”. Слідувало слово про 10-річчя проф. О. Татоміра: Минуло десять років, як Країни з Бойківщини вперше зійшлися на Стрічі в Гамільтоні-Канада, щоб докінчити задуми, які розпочав гурток патріотів „Бойківщина” на Рідних Землях в Самборі, щоб опрацювати велику Монографію Бойківщини, видати географічний словник, життєписи визначних бойків, словник бойківського говору та монографії окремих сіл і міст. В тій цілі рівно 50 років тому оснувано в Самборі Т-во „Музей Бойківщини” з ціллю досліджування території, території й культури бойків та піднесення їхнього культурно-освітнього, як також економічного життя. В короткому часі видано 11 чисел красномовного журналу п. з. „Літопис Бойківщини” в яким помішувано джерельні статті з архео-

налу „Літопис Бойківщини” та розіслано 20 обійників до Відділів Мужів Довіря, Уповноважених і представників в різних справах. Засновано гарний Музей Бойківщини та йдуть старання видати в Римі альбом церков Бойківщини.

За таку весторонню і віддану працю належить велике признание голові мгрів Миронів Утриско-ві! Гучною аклямацією закінчено звіт Головної Управи Т-ва Бойківщини. З черги слідували привіти, що їх склали: М. Вайда від Карпатського Союзу, д-р М. Ценко від УККА, В. Янів від Дрогобицького комітету, М. Турецький від Відділу Т-ва Бойківщини, „Маківка” в Нью Йорку, Іван Кульчицький від розпоронених по світі лицарсько-шляхетських родів із зазначенням, що аж по так довгий праці Т-ва „Бойківщина” вони зрозуміли, що їхні предки ще за наших князів як лицарі-осадники, зайняли їхні місця в ролі сторожів підкарпатського пограниччя по винищених воюрами, а зокрема татарами славних, відвіків тут поселених бойків-бойків, від чого бойками прозвалися.

Письменні привіти відчитано, між іншими від: Апостольського Адміністратора Владимира Василя Лостина, Товариства Дивізійників, Товариства Інженерів, Шостого Відділу ООЧСУ в Філадельфії, інж. С. Кульчицького, пана Василя Шерона, пана Бориса Гички та інших.

Заступлені були представники Т-ва „Самомоліч”, ОДВУ, Товариства Інженерів, Комітет Ювілейний, Комітет Стрийський, Регіональна Рада НТШ та інші. В програмі слідував виступ пані Іванки Климовської під мистецькою назвою Язичниця з гарно опрацьованим, гумористичним монологом, а пані Клявдія Гош виступила з рецитатією п. з. „Суніці”.

На гарно прибраних столах пані з Комітету заставили перекуску, яку поблагодісав о. митрат Василь Головинський, а закінчив молитвою о. кридоціані Томі Барилка. Між дерев'яними поодинокими виступів інж. М. Ганушевський розвешлював гостей відповідними, в більшості бойківського стилю, гуморесками. В кінцевому слові голова мгр М. Утриско прочитав резолюцію в обороні країн із пограниччя Бойківщини і Лемківщини, виселених окупантами з рідних земель, які прийнято гучною аклямацією.

Під час Зустрічі можна було оглянути виставку народного мистецтва Бойківщини, знімки численних церков та інших замітних будівель, як також численні експонати нагороджені в заснованні Музею Бойківщини. На особлих столиках розміщено дотеперішні видання Т-ва Бойківщини. Хоч на терені Філадельфії була ще друга імпреза, через що багато активних країн бракувало, то на З'їзді було понад сто учасників з дальших і ближчих околиць.

Іван Кульчицький

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗСА
КОМІСІЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДІВ
І ПУБЛІКАЦІЙ

ЗАПРОШЕННЯ

Комісія Регіональних Дослідів і Публікацій запрошує Вас до участі в

РЕГІОНАЛЬНИЙ
КОНФЕРЕНЦІЙ

що відбудеться в СУБОТУ, 5 ЛИСТОПАДА 1977 р.
в год. 10:30 ранку, в приміщенні НТШ, 302 Вест 13 вул.
в Нью Йорку

Регіональна Конференція присвячена справам регіоналістики і мемуаристики.

ПОРЯДОК КОНФЕРЕНЦІЙ:

1. Відкриття — д-р Василь ЛЕВ і д-р Микола ЦЕНКО.
2. Відчитання протоколу з останньої конференції та проголошення праці регіональних комітетів за останній рік.
3. Звідомлення представників регіональних комітетів.
4. Доповідь: „До історії лемківського регіонального збірника” — ред. Михайло ДЗВІНКА.
5. Доповідь: „Родовідні хроніки” — мгр Степан ВОЛАНСЬКИЙ.
6. Дискусія над звітами і доповідями.
7. Поточні справи.
8. Закриття.

Д-р Василь Лев,
голова КРДП

ред. Іван Дурбак,
секретар

Д-р Микола Ценко
голова РПРК

Величаве відзначення 35-річчя УПА
в Боффало

Нехай вічна буде слава,
Же през саблі має права!
(Іван Мазепа)

У неділю, 16-го жовтня, о.р. боффальська українська громада стараннями Організації Українського Визвольного Фронту під патронатом УККА — відмітила 60-ті роковини Української Національної Республіки і 35-ті роковини відтворення Української Повстанської Армії (УПА) святою банкетом з відповідною мистецькою програмою. Імпреза, в якій взяло участь біля трьохсот громадян, відбулася у просторій залі Українського Дому „Дніпро”.

Імпрезу відкрив голова Святокового комітету і рівночасно голова УВФ Богдан Мороз і передав далі ведення імпрези в руки колишнього воєжа УПА, а тепер голови місцевого Відділу УККА Василя Шарвана, який вже неодноразово сповідав подібні обвізки. В дальшу чергу майстер церемонії Василь Шарван попросив о. митрата д-ра Павла Івахова провести молитву. Після молитви представлено гостей президентського стола, а також і тих членів Святокового комітету, представників товариств та організацій і визначних громадян, які зайняли місця при інших столах.

Головну доповідь виголосив голова Світового Українського Визвольного Фронту д-р Роман Малащук. Доповідь зробив історичний перебіг визвольних змагань трьох поколінь: того покоління, яке змагалось в часі Першої світової війни, покоління, яке змагалось в часі Другої світової війни і покоління, яке змагається тепер. Доповідь д-ра Малащука була повна оптимізму й віри в те, що українська зброя таки переможе, і український народ таки заживе у своїй вільній державі.

Крім д-ра Малащука промовляли ще: д-р Едвард О'Коннор і представник альбанців, що є членом Комітету Тиждня Поневолених Народів, Шерат Османі. Д-р Едвард О'Коннор — великий прихильник визволення українського народу — звернувшись до народу — звернувшись до народу — звернувшись до народу, увагу на можливість збройного конфлікту між СССР і червоном Китаєм. Переможець у цьому конфлікті може стати червоною Китаєм, який має одностороннє під національним оглядом населення, а населення СССР складається з різних націй, які змагаються до самостійності.

У мистецькій програмі взяли участь: оперний співак Йосип Гошуляк і піаністка-аккомпаньторка Тетяна Ткаченко (обидвоє з Торонта), самодільні гуртки місцевого Осередку СУМА, а саме: вокальний квартет „Галичанки” під проводом мгр Христі Мороз, при акордеоновім супроводі Михайла Телюка, гурток юних декламаторів під проводом Олі Були, дитячий хор під проводом мгр Христі Мороз при фортепіановім супроводі Наталки Чересюк і юна сумівка Дарка Михасків з деклямацією.

Квартет „Галичанки” має уже за собою кілька виступів на українських імпрезах. Слід підкреслити, що за кожним виступом квартету дається записувати все вищий і вищий його мистецький рівень. У юних декламаторів була помітна гарна дикція і чиста мова. Дитячий хор вив'язався із свого завдання теж бездоганно. Увагу слухачів притягла найменша хористка Ульянка Мороз, якій всього три роки, а яка співала відважно і з увагою гляділа на руки своєї матері — диригентки цього хору.

Програму імпрези закінчив настоятель Святокового православної церкви о. Петро Сагайдачний, який — проказавши молитву — заїктував пісню „Не пора, не пора...”, що її з ентузіазмом підхопили всі учасники імпрези.

Відповідні до імпрези декорації з портретом ген. Тараса Чупринки намалював мистець Мар'ян Борачок.

Імпреза випала вдало, і за це належить признання Святоковому комітету і особам з-поза Комітету, які віддали немало часу і труду, щоб усе було якнайкраще.

Михайло Лоза

Т-во „Дністер” 361 Відділ УНС
відбув Річні Загальні Збори

У суботу, 22-го жовтня, о.р. о. год. 5-й по полудні відбулися Річні Загальні Збори 361-го Відділу в Українському Народнім Домі в Нью Йорку. Присутніх було 26 членів. Зборами проводила Президія в складі: алев. М. Пізнак — предсідник, інж. Сумик — секретар. За несприятельного реєстрального секретаря, протокол із попередніх зборів прочитав С. Чума. На пропозицію д-р Л. Вербеня, протокол прийнято. Обрано балотну комісію в складі: М. Кізіма, Д. Захарченко і М. Андрійко. Зі звіту предсідника бачимо, що збори в минулих літах не відбулися не з причини злої волі Управи Т-ва, а з інших незалежних від нього причин. Одною з найважливіших причин це було брак приписаного статуту кворуму, через що не можна було відбутися Загальних Зборів. У своїх звітах предсідник рівно підкреслює, що розділити бенедиктовий фонд членам не можна, бо це є протизаконне. Між іншим згадав, що є певні неточності в банку щодо назви Т-ва, а також що трестисти не були належно оформлені, часті хворили, через те і тяжко було скомунікуватися з ними та оформити

певні формальності. Описав склад короткого звіту фінансовий секретар П. Кучма і касир І. Пригода. За Контрольну комісію звітував Роман Крупка, підкреслюючи всі недоліки Т-ва, та подаючи ясний образ фінансової господарки. Відкрито дискусію над звітами. В дискусії займали слово: І. Яремчук, д-р Л. Вербеня, М. Салія, М. Кізіма, С. Чума, М. Віноградник і інші. Відповіді на дискусію, алев. М. Пізнак, а щодо фінансової господарки вичерпно відповів дав голова К. К. Роман Крупка.

До нової Управи ввійшли: адвокат М. Пізнак — предсідник, д-р В. Бурх — рекордний секретар, С. Чума — фінансовий секретар, І. Пригода — касир; Контрольна комісія: Роман Крупка — голова, П. Кучма — місто голова, І. Яремчук — секретар, М. Віноградник і М. Кучма — члени.

Рішено в якийнебудь спосіб розв'язати справу заборговування Відділу, думаючи, що при добрій волі Головного Уряду та новообраної Управи 361-го Відділу УНС, це заборговування владиться зліквідувати.

Р. К.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Друга
Бл. п. Осипа Зачкевича
складано 25.00 дол. на Патріарший Фонд.

ВП. Рідні складаю ширі співчуття.
Рочестер, Н. Й. Андрій ЯРІШ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Друга
Бл. п. ЗЕНОНА НІМИЛОВИЧА
складано 25.00 дол. на Українські Студії
в Гарвардському Університеті

Вп. Рідні складаю ширі співчуття.
Рочестер, Н. Й. Андрій ЯРІШ

Бл. п.

БОГДАНИ СІЛЕЦЬКОЇ
з ЛОТОЦЬКИХ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в дні 9-го листопада 1977 року

в ЦЕРКВАХ:

Покрови Пресв. Богородиці, Парма, Огайо;
Св. Івана Хрестителя, Лорейн, Огайо.

Про молитви за спокій душі Покійної всіх Дружів
і Приятелів просить, горем опечалених:

муж — ФРАНКО СІЛЕЦЬКИЙ
та близькі і дальша Родина

Субота, 5 листопада 1977 р., год. 9-та веч.
в УНДОМІ, 140 Друга Еванго, Нью Йорк, Н. Й.
Гратією популярна оркестра

„Нічна Мельодія” з Рочестеру, Н. Й.

Осередок СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью Йорку — влаштує

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ
Під час заваби ВИБІР КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ СУМА

Столики просяться замовляти в Канцелярії Осередку СУМА у вечірніх годинах. Телефон: (212) 473-3467.

На забаву сердечно запрошують ВШ. Українське Громадянство і Молодь м. Нью Йорку й околиць.

Увага!

Увага!

ЖОВТЕНЬ

місяць української книжки!

ЄДИНА НАГОДА
набути ці книжки під час
ВЕЛИКОГО ОСІНЬОГО
ВИПРОДАЖУ

Проф. Осип Залеський: МАЛА УКРАЇНСКА МУЗИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ	5.00
Олекса Ізарський: ПОЛТАВА — роман	12.00
Богдан Казанівський: ШЛЯХОМ ЛЕГЕНДИ — спомини	8.00
Міртала Кардиналовська (Бентон): РАЙДУЖНИЙ МІСТ (переклад з російської мови Асі Гумецької)	5.00
Ред. Іван Кедрич: а) ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ (спомини та коментарі)	20.00
б) ПАРАЛЕЛІ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ — 3 нагоди 50-річчя Ризького Миру	3.00
Іван Керницький (Ікер): а) БУДНІ НЕДІЛІ — короткі історії	5.00
б) ПЕРЕЛІТНІ ПТАХИ (довгі та короткі, менше й більше веселі історії, в краю, на скитальщині і на гостинній землі Вашингтона написані (1942-1952))	1.00
Д-р А. Т. Кібзей: УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР — друге поправлене і доповнене видання	5.00
Микола Климишин: В ПОХОДІ ДО ВОЛІ — спомини (том перший)	15.95
Д-р Юрій Книжницький: НАРИС ІСТОРІЇ РИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	5.00
Олекса Кобець: а) ЗАПИСКИ ПОЛОНЕНОГО — пригоди і враження учасника Першої світової війни	3.00
б) СХОДИТЬ СОНЦЕ — українським дітям і молоді декламатор-читанка (поезії, казки, оповідання)	3.50
Микола Ковалевський: ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТБІ — мемуари	3.50
Едвард Козак: ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ	8.00
Любов Колєнська: ПАВЛІВ ТРИУМФ — збірка оповідань	4.50
Алла Косовська: а) ДВІСТІ ПЕРШИЙ	1.50
б) ПАМОРОЗЬ — поезії	1.00
в) ЦІНА ДУШІ	6.00
Михайло Кошубинський: ТВОРИ — 1884-1902, 1903-1912, два томи	9.00
Олекса Кузьма (сотник 6. австрійської армії) УГА): ЛИСТОПАДОВІ ДНІ 1918 р. із шкідками (різ-кіс)	5.00
Роман Купчинський: а) МИ ЙДЕМО В БІЙ — альбомне мистецьке видання	16.00
б) СКОРОПАД — поема	3.50
В. Софронів Левицький: а) ПІД ВЕСЕЛИМ ОБОРОГОМ — п'єси театральних малих форм	5.00
б) ЮНІЙ СКОМОРОХ — п'єса для молоді	6.00
Богдан Лепкий: ПІД ЯЛИНКУ	2.50
Леся Лисак: ТЕРПКИ ПАХОШІ — новелі	5.00
Д-р Михайло Лозинський: ГАЛИЧИНА В РР. 1919-1920	5.00
Д-р Лука Лушів: а) ОЛЬГА КОБИЛЯНСКА В СТОРІЧЧЯ ПІ НАРОДИН	1.00
б) ВАСИЛЬ СТЕФАНІК — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ	8.00
в) ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ	5.00
г) ІВАН ФРАНКО — ЖИТТЯ І ТВОРЧИСТЬ (випродаж)	1.00
д) МАРКАШ ШАШКЕВИЧ — БІОГРАФІЯ І ХАРАКТЕРИСТИКА ТВОРЧОСТІ	2.50
л) ТАРАС ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ	2.00
Уляна Любович: РОЗКАЖУ ВАМ ПРО КАЗАХСТАН (друге вже видання)	5.00
Д-р Іван О. Максимчук: НАРИС ІСТОРІЇ РОДУ ПЕТРУШЕВИЧІВ	5.00
Д-р Іван Махук: НА НАРОДНІЙ СЛУЖБІ	4.50
Петро Мірчук: СТЕПАН БАНДЕРУ — СИМВОЛ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ БЕЗКОМПРОМІСОВОСТІ	3.00

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, пересилаючи чек або поштовою переказ, долучуючи оплату на кошти переказу від \$1-53 (в залежності від кількості книжок).

Мешканці стейту Нью Джерсі заборв'яють 5% стейт-ового податку.

Увага! При закупі трьох книжок, четверту додаємо даром!

“SVOBODA” BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ба, дякуючи за вибір, заявив, що це є наша зустріч вперше в ЗСА і хоч він сам не є мистець, але любить цю діяльність української культури і тому почав працювати для народного мистецтва. При цьому згадує про події в Україні, нищення наших пам'яток і всього, що нагадує українську старовину. Не краще ставляться до цієї справи і в Римі. Наша праця тут підтримує тих, що на рідних землях. Тому це і є захопленням для нас працювати тут. На закінчення просить керівника школи народного мистецтва в Чикаго, п. Гуміняк, прочитати намічений ним справу-точку, які мали б привнести передискусувати і винести певні постанови. Над поданими точками вис'ялася дуже жива дискусія в якій, крім місцевих приватних, найбільше забирали голос: Лідія Хом'як з Рочестера, Анна і І. Микитини з Торонто та інж. М. Кальба.

З дискусії над справою народного мистецтва, його плекання та поширення по всіх осередках нашого поселення виходить, що за словами інж. Кальби — це твір народу, а не професія, тому немає чого боятися, що професійні мистці можуть цю справу інакше

інтерпретувати. Однак вважає, що народний мистець викладає також свою душу у виконаний ним твір, як і професійний.

Л. Хом'як з Рочестера подала деякі замітки щодо народного мистецтва і поділилася із присутніми своїми спостереженнями з власної праці в діяльності народного мистецтва серед чужинців. Наше народне мистецтво розгортає над собою ім'я серед чужинців, які задобри купують ці вироби, хоч часом змішують їх з індіанськими. Далі Хом'як висловлює думку — як робити виставку народного мистецтва — не мішати з промисловим мистецтвом з наліпками. Давати щось нового, а не все повторювати те саме. М. Дубицька зазначає, що часто наші жінки уживають у вишивках не-українські мотиви, а виставляють їх як українську вишивку. Можна на лещо змінити, стилізувати, але все має бути із українським смаком. Про промислове мистецтво висловлюють свої думки інж. Кальба і мгр Гуміняк, що воно існує на ринку і що його не можна вже звідси усунути, бо воно має широкий збут серед чужинців. Що до 2-ої точки вислов-

лено думки: подати в пресі про те, що діється в Україні, а народне мистецтво на нових місцях поселення робить велику пропаганду, освідомляє нашу молоддь, а доми, прикрашені нашими мистецькими виробами дають нам можливість виходити з гордості з приналежності до свого талановитого народу. Коли цього не будемо плекати тут, на еміграції, тоді молоде покоління зовсім не буде про те знати.

В далішній дискусії мгр Гуміняк заявляє, що виставки народного мистецтва є кінцею серед чужинців. Наша писанка зробила велику пропаганду, більшу, як всі наші виступи. Американці радо вивчають писання наших писанок та кераміку. Треба тільки вчити їх, як того забажають, але правильно, тож, на думку п. Л. Хом'як, треба щоб їх вчили правильно, а не з несамовитими мотивами. Все це треба вчити в школах українознавства, а матері повинні все це передавати своїм дітям.

були голоси (п. Бойко), щоб американців не вчили писання писанок, бо вони спотворюють їх і надають їм признаки польських, литовських чи чеських. П. О. Березан зазначає, що деяка американська преса подає невірні дані про наше народне мистецтво, тому закликає всіх подавати нехай спростовання до цієї преси. Інж. Кальба подав інформацію про влаштування виставки народного мистецтва в Денвері, яка пройшла з великим успіхом і чужинці зараз пізнавали нашу писанку, як українську. На його думку треба популяризувати народне мистецтво в школах українознавства і впровадити його як обов'язковий предмет. Те саме повинні робити молоді організації на курсах під час таборування. Мгр М. Гуміняк інформує, що його школа народного мистецтва веде вже 3 роки, завдячує багатьом п. Б. Бялі, яка підтримала його ідею, а своїй доні за матеріальну допомогу. Він сам звертався до всіх наших установ про підтримку, але без успіху.

У далішній дискусії вирішено підняти цю справу в народному мистецтві мінімум на 50 відсотків. Треба поставити ціну згідно з його вартістю. Вирішено видавати неперіодично журнал про народне мистецтво з зображеннями вишивки і кераміки, як це зробив вже мгр Гуміняк. Було 90 заповідей, розійшлося 700 чис. — п. Л. Хом'як подає сугестію — написати за професійних мистців і повідомити їх про нашу конференцію та про видання журналу і про поради та контакти для співпраці.

Тому за проектом інж. Кальби, рішення створити окрему організацію, назвати її, оформити, залити правильний і почати дію не тільки в Чикаго, але й в інших осередках поселення.

За згодою всіх присутніх прийнято назву: „Об'єднання любителів українського народного мистецтва“. При цьому рішення видавати неперіодично журнал. Вибрано управу в складі: голова — М. Гуміняк — Чикаго, заступник голови — інж. М. Кальба — Денвер, члени: С. Б'яла — Чикаго, Лідія Хом'як — Рочестер.

На цьому закінчено ці ділові збори.

ЩОСЬ ДЛЯ МУЖЧИН!!!

Вовняні куртки імпортовані з Австрії.
Зелені і бронзові.DELTO EUROPA CORP.
Roman Iwanuckij136 1st Avenue, New York, N.Y. 10009
(212) 228-2266

Обмежена кількість.

THE UKRAINE, 1917-1921: A STUDY
IN REVOLUTIONEdited by TARAS HUNCZAK
with the assistance of JOHN T. von der HEIDE

Cambridge, Mass.: Harvard Ukrainian Research Institute 1977

424 pages — hard bound. Price \$15.00
Postage and handling one dollar. New Jersey residents add 5% sales tax.

“SVOBODA” BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

THE USSR vs. DR. MIKHAIL STERN

SOVIET “JUSTICE” vs. HUMAN RIGHTS

The only tape recording of a trial smuggled out of the Soviet Union.

Edited by AUGUST STERN.

Translated from the Russian by MARCO CARYNYK

267 pages — hard bound. Price \$9.95
Postage and handling one dollar. New Jersey residents add 5% sales tax.

“SVOBODA” BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Скористайте з виїмково доброї нагоди —
ОГОЛОШЕННЯ
в Календарі — УНСоюзу
на 1978-ий рікякий появляється в повному 20-тисячному тиражі „Свободи“
з нагоди 85-річчя „Свободи“Одна сторінка \$90.00 Четверть сторінки \$33.00
Пів сторінки \$50.00 Одна восьма стор. \$20.00Замовлення і належність проситься надсилати
найдалше до 10-го ЛИСТОПАДА 1977 р.

SVOBODA

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

приймає негайно на різні околиці ЗСА
і Канади на дуже корисних умовах
праціОБЛАСНИХ
ОРГАНІЗАТОРІВ

- Постійна праця. Запевнена платня. Соціальне, життєве і акцидентне забезпечення. Пенсійний фонд. Вакансії.
- Перше місце мають професійні аскураційні спеціалісти. Охочих працювати для УНСоюзу — переписувалимо.
- Зголошуйтеся листовою або телефонічно:

Ukrainian National Association
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303
Tel.: N.J. (201) 451-2200 — N.Y. (212) 227-5250-1

НАУКА І ПОЛІТИКА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

казували, що в минулому бували не тільки криваві суперечки, асиміляційний тиск, повстання і війни та господарська експлуатація, але й були акти політичної мудрості та спроб злагоди між поляками й українцями. Були Гадяцький договір і Варшавська конвенція, були по обох боках мужі, які думали державницькими категоріями і розуміли проблематику не тільки свого одного народу, але цілої Східної Європи, — зокрема, були і по нинішній день світлі приклади взаємних культурних впливів, зокрема в діяльності літератури. Очевидно, науковці не ухилилися вивчити все те погане, злочинне, дуже не мудре, що затрувало польсько-українські відносини в минулому, затрутує їх ще в сучасному при існуванні комуністичних режимів у Польщі й Україні та при нашкодуванні поляків проти українців і українців проти поляків — Московію.

Були вже раніше спроби наукових польсько-українських зустрічей, але такі конференції, влаштовані УВАН чи НТШ, обмежувалися до одного-двох доповідачів і над ними конференціями такі заналто тяжела атмосфера, створена не науковцями, а політиками і політиканами. Гамільтонська конференція повинна б дати поштовх до наслідкування її такою американському ґрунті і тут вдалося поле для попису згаданих наукових установ та Гарвардського центру. Наші канадські земляки у тому упривілюваному й куди кращому становищі, як українці в Америці, бо вони можуть і вміють добувати на такі наукові імпери фонди — з

державних джерел. Без цього було б спростувати доповіді з Упсали у Швеції, з Парижу, Західної Німеччини, Еспанії, з далеких міст у Канаді і США. Втім, можна б і треба б й без такого люксу, обмежившись до наукових сил на північно-американському континенті, влаштовувати далішні подібні зібрання.

Читачі напевно поставлять логічний запит: яка практична користь Гамільтонської конференції і чому треба її наслідувати? Перш за все — відрядження, покращання, злагодилення нинішньої все ще затруєної ресантиментами минулого та примітивізмом політичної думки польсько-української атмосфери. Треба силувати тих, які думають категоріями „тільки кров і залізо нас розсудить“, і категоріями успадкованими з періоду Польщі, що сягала по Дніпро, та й українськими категоріями, чим гірше — тим краще“, — треба обов'язково протиставити такому підходові до проблеми відносин українського і польського народів. Порозуміння, згода і співпраця — це „кондішю сіне кванон“ — це передумова існування державності обох народів. Існують різні погляди на розвиток майбутніх подій. Але один український доповідач правильно заявив: „Чому ми, український народ, маємо виректися нашого змагання до державної самостійності?“, а інший дискусант ствердив: „всі ми самостійники“ — і всі польські учасники прийняли це, як річ самозрозумілу і справедливую. Треба бути відчуженими організаторам Гамільтонської конференції.

Нова старшина Пластової Станції
у Філадельфії

Філадельфія (М.Л.). — Дня 14-го жовтня Пластова Станція у Філадельфії відбула свої Загальні Збори, в результаті яких обрано новий провід в такому складі: голова Пластової Станції — Юрій Данилів, заступники: Роман (Муньо) Левицький, Володимир Бандера і Анатоль Прасіцький, кореспондентський писар — Марта Турчин, протоколярний писар — Роксолана Бойко, скарбник — Володимир Стефанішин, реф. вишколу — Дора Горбачевська, хронікар — Наталія Масюк, парламентарист — Володимир Масюк, реф. Коляди — Яржа Коморовська, реф. пластових видань — Христия Турченко, реф. спорту — Роман (Осип) Левицький, кошово — Анита Федак, кошовий — Орест Швед і представник Пласт Присягу — інж. Орест Ганас.

Станічна Пластова Рада: голова — Богдан Оджинський, члени: Ірена Богачевська, Слава Білас, Андрій Бойко, Роман Процик.

Станічна Пластова Рада: голова — Степан Кушнір, писар — Володимир Масюк, скарбник — Володимир Стефанішин і фінансовий реф. — Богдан Оджинський.

Мілена Рудницька
Невидимі
Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгорці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документальною. Ціна 15.00 доларів.

30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканці стейту Нью Джерсі заборв'яють 5% стейт-ового податку.

Call (201) 825-2370

HOUSEKEEPER or COUPLE

Live in home for working adults. Cooking and housework. Private living quarters in elegant Ridgewood, N.J. home.

Call (201) 825-2370

MAINTENANCE REPAIR MEN

Permanent full time positions for general building maintenance applicants. Must have own tools and some experience in carpentry, painting and plastering. Excellent fringe benefits and starting salary.

Apply — Personnel Dept., phone (201) 653-4100

THE TRUST COMPANY OF NEW JERSEY

35 Journal Square, Jersey City, N.J. 07306

An Equal Opportunity Employer.

HELP WANTED

HOUSEKEEPER or COUPLE

Live in home for working adults. Cooking and housework. Private living quarters in elegant Ridgewood, N.J. home.

Call (201) 825-2370

MAINTENANCE REPAIR MEN

Permanent full time positions for general building maintenance applicants. Must have own tools and some experience in carpentry, painting and plastering. Excellent fringe benefits and starting salary.

Apply — Personnel Dept., phone (201) 653-4100

THE TRUST COMPANY OF NEW JERSEY

35 Journal Square, Jersey City, N.J. 07306

An Equal Opportunity Employer.

TRAKA Company
BRIDGEWATER, N.J.
48 East 7th St.
Tel. GE 2-5555, New York, 10004

БАНДУРИ (55-струний) одерикте в дуги.

Найкраще місце на прийнятті, бенкетів, ім'янина, хрестин, товариських зустрічей, поминальці на всі нагоди —

HOLIDAY INN
of Somerville

US Route 22 (E. Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08807

Тел. (201) 526-9500, в українській мові 201-528-1866

Власник українсь та українським зарядом.

Пам'ятники

різних гранітів, стаміно цинтарів св. Антонія, хрестів Бруку і св. Духа — відомі солідні фірми

K. M. KARDOVICH

CONSTANTINE M. KARDOVICH
CYPRESS HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (212) AP 7-2332

REAL ESTATE

Хата на продаж, 1 міля від Союзівки, не цілий акр землі, \$13,500.

Також на продаж земля, Ulster Hghs, або коло Союзівки — \$3,500 за акер.

Кілька бонгал, хата, 2 криниці, 1 акр землі, крок до Союзівки. Приступна ціна.

Тел. (212) 726-8288
між 6-8 веч., або
(914) 626-4141

HELP WANTED — FEMALE

MODELS

for
Television, Fashion,
Commercials, Shows,
Advertising

Apply This Week 1-5 P.M.

Beginners & Professionals

(Suite 404)
225 West 57th Street
New York City

(212) 586-3556

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.

ORegion 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED
Обслуга ЦІПРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в Ваяді Бруку і перенесенням тіл-них Останків з різних країн світу.

801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.

ESsex 5-5555

Жінка не спроможна вести кількості мужчин у бій, Далі, зокрема в цих джунглях!

Думаю, що я зумію!... Проте, на випадок, якщо б я не зміг, то знайшла б чоловіка з джунглі, якого мені було потрібно!

Я добре знаю джунглі, але теж знаю племена, що живуть в них... Вони мої приятелі!

Запевню тебе, що одержиш винагороду, які матимуть більше значення, ніж приятель!